ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА. Передплатна ціна "МК" на рік 9.60крб. ІНДЕКС — 61103.

Молодий комунар

ВИХОДИТЬ З 5 ГРУДНЯ 1939 РОКУ

30 листопада
№ 46(4179)
СУБОТА

Ціна 40 коп. (передплатою — 12 коп.).

'91

ІНФОРМАЦІЙНО-ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ТИЖНЕВИК

ВІЛЬНА ДЕРЖАВА БУДЕ В НАС — МАТИМЕТЕ Й АНАНАС!

Завтра, дорогі співвітчизники, справді — вікопомний день. Матеріали, присвячені референдуму і виборам Президента України — 3-4 СТОР.

Валерій ГОНЧАРЕНКО

ВІДПОВІДЬ ЦЕНТРУ

Шановний Центре, ви не плутали,
А путали нас до ноги.
Тому не меч, а власні пута ми
Перекуємо на плуги.

Живем нагодою — не модою.
І я відверто зізнаюсь:
Не треба нас лякать свободою,
Вона не гірша за Союз.

Нехай з підрізаними крилами
Ми в небо тягнемось підчас,
Та де той птах, який не мріяв би
Із клітки вирватись хоч раз?

Різноплемінні й різноликі
Татарин, грек, єврей, русин.
Та ми — брати в сім'ї великій,
Бо Україна — мати всім.

Тому кажу сьогодні з болем я,
Коли надія всіх єдна:
Не треба нас лякати Долею,
Вона тепер у нас одна.

м.Кіровоград.

СПОРТИВНА ХРОНІКА

ФУТБОЛ

Отже, шановні болільники, закінчилися матчі другого кола 54-го чемпіонату СРСР серед клубів другої ліги першої української зони. Як ви вже, напевне, знаєте, "Зірка" залишила лігу майстрів, поклавши, врешті-решт, кінець довголітньому періоду аутсайдерства. Що ж, все на цьому світі має свій закономірний фінал, можливо, він навіть символічний в нових для нас умовах ринку. Старе відходить /старі методи фінансування клубу, тренування гравців, підбору складу команди/, а на зміну йому йде нове, більш життєздатне сьогодні. Наша область не втратила своє місце у другій лізі: замість "Зірки" там гратиме у наступному році Олександрійська "Поліграфтехніка". Можливо, її спортивна доля буде кращою. З цією командою ми познайомимо вас у спеціальному репортажі.

ВЕЛОСПОРТ

Вихованці Кіровоградської велошколи чудово зарекомендували себе на міжнародних та всесоюзних турнірах. Майстер спорту міжнародного класу Олександр Симоненко виграв командну гонку з переслідуванням на 4 км. /4 хв. 8,8 сек./ на першості країни серед юніорів у Крилатському і був зарахований до складу олімпійської збірної. Його товариш по клубу /ДЮСШ В/О "Радій"/ кандидат у майстри спорту Андрій Щербина був третім у гонці на 3 км і другим у груповій гонці на 75 км.

Поздоровляємо спортсменів та їх вихователів-тренерів С.І. Симоненка та С.Л. Фісюка.

СПОРТИВНА ГІМНАСТИКА

Гарні результати демонструють також спортсмени Кіровоградської дитячо-юнацької спортивної школи олімпійського резерву. "Бронза" на республіканському турнірі "Олімпійські надії" у Херсоні /після Одеси та Львова/ та одна золота /у Ольги Тесленко, СШ № 16 м. Кіровограда/ і одна срібна /у Руслана Мезенцева СШ № 32 обласного центру/ медалі у індивідуальному заліку відкрили дорогу юним гімнастам до Москви. Там, на змаганнях молодіжної першості СРСР вдало виступили першорозрядниця Світлана Зелепукіна /"срібло" та "бронза"/ та майстер спорту Інна Поповкіна.

СТУДЕНТСЬКА СПОРТАКІАДА

СПОРТКОМПЛЕКС КІСМу. Тут завершилися змагання за програмою Спартакіади Міністерства вищих навчальних закладів України з греко-римської боротьби, в яких взяли участь спортсмени дев'яти вузів республіки. Кіровоградці здобули дві золоті /Євген Чертков та Сергій Дронов, 1 курс КІСМу/ та одну бронзову /Артур Ахромєєв, II курс КІСМу/ нагороди. У командному заліку наші хлопці були третіми, поступившись спортсменам Сімферопольського університету та Харківського політехнічного інституту.

ДЮСШ ОБЛСПОРТКОМІТЕТУ. На гімнастичному турнірі за програмою XVIII Спартакіади педвузів республіки кіровоградська команда зайняла друге місце. Найсильнішою в багатоборстві була чемпіонка світу, заслужений майстер спорту Олеся Дудник, а в окремих вправах здобула дві золоті та три срібні нагороди майстер спорту Людмила Сорокіна. У чоловіків сильнішим був Іван Березняков /золота, срібна та бронзова нагороди/.

ЧЕКАЛИ ВЛАДУ НА ДОРОЗІ...

Майже годину було паралізовано рух громадського транспорту в Кіровограді у вівторок увечері. Зробити це виявилося дуже просто — кілька десятків чоловік вийшли на дорогу по вулиці Карла Маркса біля УТО і через деякий час низка тролейбусів вишикувалася аж до площі Кірова.

Але перегородили дорогу транспорту зовсім не у пошуках гострих відчуттів. Просто втратили надію дочекатися 104 і 105 маршрутів, простоявши на зупинці майже дві години. Враховуючи те, що подібне чекання відбувається щодня, громадяни вирішили нагадати таким чином про себе місцевій владі, що ось ми є, дайте нам доїхати додому після роботи.

У натовпі, що миттєво виник на проїжджій частині, ініціаторам акції з усіх боків почали давати поради:

— Ви біля виконкому це б зробили, щоб влада у вікно все побачила.

— А ось зараз хвіст тролейбусів дотягнеться до них, то може, і побачать.

— Краще б зранку дорогу перекрили, як на роботу їхати...

Хоча, звичайно, чулися не тільки поради. Із зупинених автобусів підходили пасажири, закликаючи розійтись:

— Там же люди з роботи їдуть!

— А ми — не люди?

— Багато хто поспішає дитину з дитсадка забрати!

— Ми теж хочемо своєчасно забирати дітей, але щодня стоїмо на зупинці по 2 години.

Під'їхала міліція. І якщо капітан намагався досить категоричними закликами розсіяти натовп, то майор запропонував створити, як належить, оргкомітет і йти у виконком.

— А чому ми повинні до них іти? Хай вийдуть із кабінетів і йдуть сюди.

Врешті-решт потрібні автобуси підійшли і натовп мало-помалу став розсіюватися. Хоча одна з жінок попередила міліцію: "Якщо завтра знову чекатимемо дві години — вийдемо на дорогу знову". Ті зі сторони спостерігачів, хто ще не встиг висловитися, перейшли на тротуар, щоб продовжити суперечку: за кого треба голосувати, щоб подібне не повторилося: за Кравчука чи Чорновола?

А за кількасот метрів від місця подій, біля "Дитячого світу", лунав гучномовець, закликаючи голосувати за суверенітет і розповсюджувачі листівок та газет, присвячених референдуму, були приємно здивовані — потік громадян, що змушені були добиратися пішки, довго не зменшувався, і листівки розходилися досить жваво.

М. МЕДВІДЬ.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

ОХОЧЕ ПОЗНАЙОМИМОСЯ З ВАШИМИ ВРАЖЕННЯМИ ПРО РЕФЕРЕНДУМ І ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА НАШОЇ КРАЇНИ. ЗАХОДЬТЕ, ТЕЛЕФОНУЙТЕ, ПИШІТЬ ТАКОЖ ПРО ІНШІ ПРОБЛЕМИ, КОТРІ ВАС ХВИЛЮЮТЬ!

НАГАДАЄМО, ЩО Є ЩЕ ЦІЛИХ ДВА ТИЖНІ, ЩОБ ВИ ЗРОБИЛИ ПРАВИЛЬНИЙ ВИБІР — ПЕРЕДПЛАТИЛИ "МК" НА 1992-Й РІК.

Редакція "МК".

ХТО ВІЗЬМЕ МЕХАНІЗАТОРА?

Час від часу до газети надходять листи читачів, котрі просять опублікувати адреси господарств, які б взяли на постійну роботу механізаторів, тваринників. Редакція таких даних не має, але ми думаємо, що керівники радгоспів, колгоспів могли б нам надати потрібну інформацію. Адже неодноразово ми чуємо від них про нестачу працівників на селі.

ВІДГУКНІТЬСЯ КЕРІВНИКИ!

Резонанс

У № 37 від 21 вересня 1991 року у "Молодому комунарі" була опублікована замітка "Бал править хамство", де йшлося про ганебну поведінку водія автобуса на 111 маршруті. Редакція отримала листа за підписом директора Кіровоградського автопідприємства 13527 Л. М. Облана, в якому нас повідомляють, що водію В. Самошкіну оголошено догану і позбавлено 50 процентів премії за вересень. "Стаття "Бал править хамство" доведена до відома кожного члена колективу водіїв 1-ї автоколони". Зло покаране. Шкода лише, що елементарна людська порядність залежить від премії.

НАГОРОДА ЧЕРЕЗ 50 РОКІВ

П'ятдесят років тому після одного з боїв з фашистами наказом командуючого Південно-Західним фронтом червоноармійця А.І. Давидова представили до нагородження медаллю "За бойові заслуги". Нагороду зразу не вручили — бойові дороги змінилися, солдат воював уже в іншому підрозділі. Лише через 50 років до Маловисківського райвійськкомату надійшли документи і медаль вручили тепер уже підполковнику у відставці.

Газетярі "МК" вітають свого колегу-журналіста, колишнього редактора маловисківської райгазети А.І. Давидова з бойовою нагородою і бажають йому щастя та довгих років життя!

Наш кор.

І ЗНОВУ "КОМСОМОЛЕЦЬ"...

Ми вже розповідали на своїх сторінках про те, як "посварилися Іван Іванович з Іваном Ничипоровичем". Тобто, про це розповідав вельмишановний Микола Васильович Гоголь, до слави якого ми не мали наміру примазуватись і тому наша розповідь торкалася кінотеатру "Комсомолець" і обласного об'єднання кіномереж. Нагадуємо коротко деталі. Кінотеатру "Комсомолець" на чолі з директором Т. І. Краснощоченко захотілось бути самостійними. Це була не просто примха, а цілком виправдане прагнення жити і працювати у нових умовах по-новому. Обласний кінопрокат з таким свавіллям центрального кінотеатру міста не погодився. Та що це, мовляв, робиться! А що як всі розбіжимося в різні боки? /До речі, так воно і є, не лише в масштабі кіномережі/.

Не перший день триває конфлікт між "бунтівниками" з кінотеатру і обласним кінопрокатом. Дійшло навіть до суду. Справа слухалась у Ленінському народному суді протягом двох днів, але ніяких висновків поки що не зроблено. Зрозуміло, втручатися у дії суду ми не збираємося. Але хочемо висловити свої міркування. Нині всі кіровоградські кінотеатри працюють самостійно, вийшовши із підпорядкування місцевого кіновідеопрокату. Чому кінотеатр "Комсомолець" — головний винуватець у цій ситуації? Тому, що він був першим? Причини, які примусили працівників вдатися до такого вчинку відомі. Мабуть, непогано було б суду зробити висновки вже тепер. Скільки нервів коштує таке зволікання, люди відчувають себе підвішаними між небом і землею. "Рішучості у нас вистачає, — говорить Тетяна Іванівна Краснощоченко, — свої позиції ми відстоюватимемо. Хотілося б знати, чи відстоюватиме нас міськвиконком". Питання цілком слушне. Я добре знаю, як гаряче підтримав "Комсомолець" депутатський корпус міської Ради і сам виконком. Сьогодні такої рішучості, принаймні у міськвиконкому вже не відчувається. Втім заступник голови міськвиконкому М.С.Чигрин сказав мені однозначно: "Про що мова? Ми стоятимемо на своєму". Дай-то Бог.

В.ФЕДОРОВА.

СВІТ ДОВКОЛА

Вільнюський завод радіовимірювальної апаратури дав у газетне оголошення про продаж пам'ятника Леніну, що має художню цінність. Правда, не всім прихильникам Ілліча цей пам'ятник по кишені — підприємство продає його тільки за вільно конвертовану валюту.

x x x

У минулому році лондонська поліція розслідувала 606 випадків сексуального насилля, жертвами якого стали чоловіки. Проведені дослідження свідчать, що потерпілі звертаються до влади не частіше, ніж в одному випадку у десяти.

x x x

У Киргизії батьки вже не шмагають своїх дітей наском, і не тому, що діти стали вихованими. Шмагати просто ні за що: учні тепер не носять двійок у щоденниках, бо... немає паперу на щоденники, класні журнали, тим більше на зошити й підручники.

x x x

Хулігани побили Леніна. Не зійшовшись в ціні з продавцем автомобіля по прізвищу Ленін, вони побили його, забрали ключі від машини і втекли. У центрі Пензи їх наздогнав і затримав патруль ДАІ. Затриманими виявились рідні брати, раніше судимі. Тепер на зоні вони зможуть похвалитися, що восени 1991 року вони побили й пограбували Леніна.

x x x

У Житомирі нелегально пройшли збори товариства "Пам'ять". Обговорювались проблеми "впливу жидомасонів на молодь". Збори мали також і організаційний характер — було обрано голів міського та обласного філіалу "Пам'яті", керівників осередків на підприємствах. Цікаво, що до "масонської організації" житомирська "Пам'ять" відносить Рух і УРП.

x x x

ЦК Спілки молоді Азербайджану запросив на роботу в НКАО вчителів, які мають бойовий досвід і офіцерами запасу. Адже дітям Карабаху потрібні вчителі для ведення курсу початкової військової підготовки.

x x x

Більшість християн світу й не здогадалися, 22 листопада було день народження ... Ісуса Христа. Це встановив співробітник науково-дослідного інституту геодезії в Празі Йозеф Шурань. Дослідження, які він проводив протягом п'яти років свідчать, що Христос народився 22 листопада рівно 2000 років тому, а розп'ятий був 22 березня 26 року, коли Ісусу було 34 роки і 4 місяці.

СКООРДИНУВАЛИСЬ УЖЕ І В ОЛЕКСАНДРІЇ

У міських і районних комсомольських організаціях області проходить реорганізація в нові спілки. Так, нещодавно відбулися конференції олександрійської міської комсомольської організації і першої установчої нової спілки.

На них були розглянуті питання про долю міської комсомольської організації, звіт її ревкомісії, про статут і назву нової спілки, вибори координаційної ради і контрольної комісії.

У своїх інформаціях перший секретар міськкому комсомолу Людмила Косяк і голова ревізійної комісії Лариса Балан зробили наголос на тому, що найголовніше зараз — продовжити конкретні справи в інтересах молоді. Їх, до речі, останнім часом було достатньо: різноманітні акції, заходи, конкурси, змагання тощо. І велика заслуга в цьому жіночого колективу апарату міськкому комсомолу. Нині разом з комітетом комсомолу ВО "Олександріявугілля" розпочато будівництво молодіжного житлового комплексу.

Завідуюча відділом учнівської молоді МК ЛКСМУ Ірина Слонь у своєму виступі розповіла про роботу з учнівською молоддю, зокрема, запросила всіх на свято "Веселкової республіки".

В обговоренні проекту статуту нової спілки активну участь взяли секретар комітету комсомолу об'єднання "Олександріявугілля", Сергій Вацик і його заступник Ігор Кочубей, секретар комітету комсомолу заводу гірничого воску Олексій Здоровенко, голова комітету у справах молоді Олександрійського міськвиконкому Віталій Чабан, керуюча справами міськкому комсомолу Тетяна Гориславець та інші.

Після прийняття статуту учасники зібрання голосуванням із кількох запропонованих назв нової молодіжної організації вибрали одну — спілку молоді Олександрії.

На першій установчій конференції було обрано координаційну раду /15 чоловік/ і контрольну комісію /3 чоловіка/.

Головою координаційної ради спілки молоді Олександрії одноголосно обрана Людмила Косяк.

А.СТОЯН.

член координаційної ради спілки молодіжних організацій Кіровоградщини.

У нас є шанс на виживання

Я і мої колеги по праці з тривогою стежемо за складними суспільними і духовними процесами, які нині відбуваються на нашій рідній землі. Деформація в політичному, економічному і культурному житті народу продовжується.

На підставі Декларації про суверенітет, Україна твердо стала на шлях незалежності. Дуже добре, що українська державність гарантує всім людям рівні права і повагу, незалежно від національного або соціального походження, раси чи кольору шкіри, політичних поглядів чи віросповідань.

Думаю, процес подолання наслідків більш як сімдесятирічного реформованого розвитку буде тривалим, затратним, надзвичайно складним у всіх сферах, а в економіці — особливо. Держава повинна дати людині власність у всіх її формах — колективній, особистій, приватній. І тільки вільна, незалежна і демократична Україна в змозі розв'язати всі ці складні проблеми, які нині в такому загостреному стані в нашому суспільстві. А тому так необхідно повний суверенітет і незалежність нашої держави — України, гарантування її вільного і демократичного розвитку. І це буде троном відродження нашої духовності. Це буде нашою підтримкою акту про незалежність України, єдністю всіх народів, які населяють Україну — українців, росіян, євреїв, білорусів, поляків, гагаузів... Держава повинна служити народові, дбати про його соціальний захист, а люди — працювати самі на себе.

Я хочу бачити Україну вільною, незалежною і демократичною. Тож зробимо наш вибір 1 грудня, щоб слова: "Я громадянин суверенної, незалежної і демократичної України!" промовляли гордо і радо.

В.ДАЙДАКУЛОВ.

ПРОВІНЦІЯ МІТИНГУЄ

За ініціативою референдуму штабу Руху минулих вихідних у районах області відбулася серія мітингів. Їх тема одна — майбутній референдум і вибори Президента України.

У Вільшанці, Бобринці, Долинській підготовці і проведенню мітингів сприяла місцева влада, її представники виступили перед земляками. Цього не скажеш про Добровеличківку. Там районна Рада, посилаючись на те, що заявка була оформлена пізно, взагалі відмовила у проведенні зібрання; селищна хоч і була не проти мітингу, але нічого не зробила для його організації — навіть оголошення у районній газеті не було опубліковане. І все ж мітинги пройшли успішно.

Судячи по настрою людей, 1 грудня вони підтримають Акт про незалежність України.

Наш кор.

"Будеш так вести себе, загримиш у спецшколу! Тюрма за тобою плаче", — не один хлопчик, а то й дівчина із числа так званих важковиховуваних чули, певно, ці слова. І не тільки з уст міліціонера чи вчителя. Доконані відвертим зухвальством, неслухняністю, а інколи й цинічною грубістю власних дітей, "бажають" їм такої долі зневсилено-розпатлані батьки. "Може хоч там зрозуміли, як тут нікого не слухаєш..."

Хотілося б вірити, що Саша Черпинов, Андрій Добровольський і Ян Литвин, яких ви бачите на знімках разом з директором Балахівської школи для дітей, що потребують особливих умов виховання /простіше кажучи, спецшколи/ Олександром Георгієвичем Скоригіним, це уже зрозуміли. Ні, їх тут не ображають, не сварять у камери, навіжаки, прагнуть достукатись до кожної дитячої душі, але ж рідні далеко, все — згідно з режимом...

Тут вони вчаться випалювати по дереву, вишивати, танцювати, грати на гітарі; одним словом, хто до чого охочий. Щиро жаль тільки, що усьому цьому, як і іншим життєвим істинам — не красть, не ображай слабших від себе, шануй старших — доводиться учитись тут. А не в сім'ї, серед рідних людей, які б мали б це зробити з перших років життя, аби воно не калічилось у їхньої дитини на самому початку...

Фото А.БУДУЛАТЬЄВА.

НАША ГАЗЕТА МОЖЕ НАЗИВАТИСЯ:

"ЗІРНИЦЯ", "СТЕПОВИЧКА", "ВЕРБИЧЕНЬКА", "НАШ САД", "УКРАЇНОЧКА", "КАЛИНОНЬКА", "КРИНИЧЕНЬКА", "ДВА КОЛЬОРИ", "ЖИВЕ СЛОВО", "МУДРОМІР", "ЗОРЯНОЧКА", "РІДНЯ", "КАЛИТОЧКА", "ЛОТОС", "ЯВОРИНА", "НЕЗАЛЕЖНІСТЬ", "БЕРЕГ", "ВЕЛИКЕ ЖИТТЯ", "ЧАС І МИ", "ВЕЧІРНЯ ЗОРЯ" /А.Пузир, смт Новгородка/.

"МИ ВСІ РАЗОМ", "ТВІЙ ДЕНЬ", "ПО ЗАКОНАХ ЖИТТЯ", "В КОЛІ ДРУЗІВ", "ЯК І ВСІ МИ" /Н.Юр'єва, м.Кіровоград/.

"МОЛОДА ЗМІНА", "НАСТАВНИЦЯ", "ЕРУДИТ", "ЗОРЯНКА", "МОЛОДІ ГОЛОСИ", "МРІЙНИЦЯ", "ВЕСЕЛКА", "СТЕПОВІ КЛАРНЕТИ", "ДЗВОНИК" /А.Коваленко м.Кіровоград/.

"МОЛОДЕ ПЛЕМ'Я", "МОЛОДІЖНА", "МОЛОДІЖНА ГАЗЕТА", "МОЛОДЬ ЄЛИСАВЕТГРАДЩИНИ", "ЕХО УКРАЇНИ", "ЕХО", "СУЗІР'Я", "ПРОМІНЬ", "СВІТАНОК", "ПЕРЕВЕСЛО", "БАРВІНОК", "ЗОРЯ", "НА ЗОРІ", "ВОЛЯ", "ГУДОК", "СТЕП", "ЛАН", "МРІЯ", "НИВА", "КОЛОС", "ПУЛЬС", "ОБРІЙ", "РОМАШКА", "ДОЛЯ", "ЖУРАВКА", "ГОМІН МОЛОДІ" /О.Полтавець, м.Кіровоград/.

Дожилися!

ХЛІБ ІЗ "НАЧИНКОЮ"

До редакції приходять різні люди, із різними проблемами, і приносять інколи різні речі. Хто знайдену деінде листівку, аби розпитати, чи все то правда, що там написано /особливо активізувалось закидання листівок у поштові скриньки напередодні завтрашнього референдуму/, хто куплену на базарі стандартно упаковану пляшечку "французьких" духів, зроблених, як виявляється пізніше, спритниками із суміші "Русского леса" з "Тройним" одеколоном /можливі варіанти/.

Кіровоградець Леонід Іванович Бобров заніс до редакції шматочок хліба. Ні, він не зібрався підгодовувати нас у нинішній скрутний час /на хліб журналістам поки що вистачає/. Чоловік вирішив продемонструвати асортиментну новинку працівників місцевого хлібозаводу № 1 — хліб "з ізюмом". Правда, при уважнішому розгляді виявилось, що надійно вцементована в 60-копійчану буханку чорна цятка не ізюм, а всього-навсього покійний тарган. Нещасна комаха знайшла свій кінець у виробі, призначеному для продовження іншого, чужого життя.

Завідуюча виробництвом хлібозаводу №1 В.І.Степанова аж занадто великого здивування з цього приводу не виказа, звичайно, неприємно, але що зробиш, буває й таке. Хоча тарганів у цехах труять два рази на тиждень, "знаєте, які суми за це санстанції перераховуємо". Ні, до цього тарганів у хлібові не знаходили, правда, шматочки шпагату чи чотось іншого, траплялись. Люди приносили, показували. Але щодо "живої начинки", то це вперше. Так що Л.І.Бобров в якійсь мірі дебютант. До речі, Леонід Іванович прокоментував побачене так "На зміну булкам з ізюмом". З останнім, як відомо, нині сутужно... Правда, на першому хлібозаводі він і не потрібен, бо печуть, в основному, хліб.

Про що свідчить даний випадок? Про надмірне збільшення тарганів, які лізуть куди не треба, про звичайну халатність чи перебірливість нашого покупця: "Ну побачили, викинули б та й усе". Чи варто робити із цього трагедію?...

Зовсім недавно московська програма "Утро" показала невеликий сюжет про грецьких хлібопекарів. Там невеликі сільські приватні пекарні сягли такої слави, що випеченому у них хлібові віддають перевагу найвередливіші міські покупці. Для підтримання своєї марки пекарі експерементують з новими і відшукують давно забуті рецепти, намагаються привернути покупця якимись новинками: конкуренція — річ жорстока, хочеш вижити — крутись.

Там є змога вибирати — не подобається одна паляничка, іди в іншу. У нас поки що особливого вибору нема: купуємо, що привезуть. Отож, шановні кіровоградці чи то й мешканці області, знайшовши в купленому вами батоні чи калачі шматок цегли чи телефонного кабелю, не сприймайте це за ННП /надзвичайно неймовірну подію/. Що ж, у нас ще й не таке буває. Тому головне — вчасно помітьте у відрізаному окрайці інородне тіло, аби потім не зламати зуба чи завдати клопоту власному шлунку. А окраєць можете принести нам, якщо не жаль. Для колекції. Тільки не забудьте написати, де і коли його купили. Кіровоградець Л.І.Бобров повідомляє про це без зайвої скромності: "Даний екземпляр хліба з начинкою" куплений 20.11.91 р. близько 17 години у ларку хлібозаводу № 1 по вул. Шевченка".

Наш кор.

Історія рідного краю

"КАТЮША" — ЙОГО ДИТЯ

П'ятдесят п'ять років тому розійшлась по світу книжка: "Ракети, їх будова і застосування" написана у співавторстві двох працівників Реактивного науково-дослідного інституту у Москві — Георгія Єриховича Лонгемака та Валентина Петровича Глушка. В ній давалися основи наукових знань про реактивний рух, будову ракет на твердому і рідкому паливі, сферу їх використання /як у військовій справі, так і цивільній — для транспорту, космічних подорожей тощо/.

Книга наших земляків /один з Єлисаветграда, на той час вже Кіровограда, а другий наш сусід — одесит/ зразу ж стала відомою серед науковців, інженерів, військових — тобто тих, хто займався на той час новою справою. А саме: використання ідей К.Е.Ціолковського, Ю.В.Кондратюка, Ф.А.Цандера відносно реактивного руху на практиці, у новій галузі техніки.

Відомо, що наш земляк, який займав посаду головного інженера РНДІ, став одним із винахідників реактивних снарядів для "Катюші" — вогневої зброї Радянської Армії в роки Великої Вітчизняної війни.

На превеликий жаль, його життя трагічно обірвалося у 1938 році внаслідок необгрунтованого обвинувачення у шпигунстві /традиційному в ті роки/.

Воєнний інженер першого рангу Г.Лангемак реабілітований у 1950-х роках, мав двох дочок, що мешкали до останнього часу у Москві /їх слід загубився в Казахстані, куди вони виїхали/.

Указом Президента СРСР "Про присвоєння звання Героя Соціалістичної Праці творця вітчизняної реактивної зброї" від 21 червня 1991 року, серед інших, названо ім'я Лангемака Георгія Єриховича /посмертно/. Це вже офіційне високе визнання визначних заслуг.

У нашому місті, колишньому Єлисаветграді, жила його родина: батько, мати і сестра — викладачі іноземних мов у середніх навчальних закладах міста. А він з братом Віктором, навчався з першого класу у чоловічій гімназії, яка містилася у тому будинку, де тепер гарнізонний клуб офіцерів /по вулиці Шевченка/.

На "відмінно" закінчив у 1916 році гімназію і мав намір продовжити навчання у Петербурзькому університеті, щоб продовжити справу батьків. Але життя внесло свої корективи. Йшла перша імперіалістична війна і Георгія призвали до армії. Закінчив школу мічманів, після революції добровільно вступив у Червону Армію, став командиром-артилеристом. 1923-1929 — роки навчання у військово-технічній академії імені Дзержинського у Ленінграді. Потім праця у Газодинамічній лабораторії провідним спеціалістом, начальником відділу реактивних снарядів на твердому паливі і нарешті РНДІ у Москві...

Тепер постає питання /в котрий вже раз!/: коли буде зламаний опір "батьків" міста, котрі не бажають увічнити пам'ять нашого визначного земляка? Якщо їх бентежить прізвище іноземного походження, то я можу спростувати: Георгій Єрихович був християнином, хрещеним при народженні у м. Старобільську /про що є відповідний архівний документ/. Дивує, що ніхто з відповідальних осіб не одзивається на офіційні запити у пресі, ніби це їх не торкається.

С.БОНФЕЛЬД,

Почесний член Українського товариства охорони пам'яток науки і техніки, голова обласної секції пам'яток науки і техніки.

м.Кіровоград.

НАРОДЕ МІЙ! УСТАНЬ З КОЛІН!
ТОБІ СУДИЛАСЬ ІНША ДОЛЯ!

Завтра у нас справді вікопомний день. Цей затертий журналістський штамп як ніколи відповідатиме завтра своїй суті. Бо 1 грудня 1991 року продемонструє всьому світові, якої долі хоче собі народ, котрий наперекір усім війнам і голодоморам ростить своїх дітей на українській землі.

"Ще не вмерла Україна", — написав у минулому столітті Павло Чубинський. Вона справді ще не вмерла, бо так любить волю і всі довгі віки прагла її. І ніколи не вмре, якщо завтра кожен із нас, оглянувшись на прожиті роки і подумавши про день майбутній наших дітей і внуків скаже "Так" Актові незалежності. Засвідчивши цим самим, що хоче і має право жити, як мільйони інших людей у світі, не оглядаючись на "керівну і спрямовуючу" і не особливо задумуючись, яку орієнтацію вибрало собі суспільство. Тільки б дало змогу жити по-людськи.

Перед вами, шановні читачі, шість претендентів на посаду першого українського Президента. Вам вибирати серед них того, хто, на вашу думку, істинно вболіває за долю матері-України і не зрадить її у найкритичніший момент історії.

Не помиліться у своєму виборі!

В'ячеслав Максимович ЧОРНОВІЛ — голова Львівської обласної Ради народних депутатів. Переконаний, що найголовніше завдання Президента — об'єднання всього народу України для побудови Української незалежної держави і відкритого громадянського суспільства. Ця побудова можлива тільки шляхом еволюції на основі комплексних соціально-економічних і громадсько-політичних реформ, найвищою цінністю яких повинні бути свобода і процвітання кожного громадянина України.

"У відкритому суспільстві, яке ми будуємо, знайдеться місце для найрізноманітніших ідей і течій. Люди можуть сповідувати будь-яке вчення, будь-яку релігію, створювати будь-які суспільно-політичні структури, що не протирічать закону. Якщо комусь подобається колгоспна форма організації сільськогосподарського виробництва — будь ласка. Ніхто нікого насильно "фермізувати" не буде.

Тепер стосовно колишніх членів КПРС — КПУ. Ніхто не стане переслідувати людей за приналежність до даної організації, хоча в корені вона і є злочинною. Але ж практично була злочинною вся структура державної влади, з усіма своїми розгалуженнями і осередками. І якщо стати на шлях репресій, то не вистачить ніяких гулагів.

Я бачу завдання нової незалежної України не в полюванні за відьмами, не в розчленуванні суспільства на дрібні ворогуючі угрупування, а в об'єднанні людей на базі спільних завдань і принципів. Нам треба побудувати вільну, багату, щасливу державу. І в цьому грандіозному історичному процесі знайдеться місце всім, в тому числі й колишнім членам КПРС. Повторюю: ми будемо боротись не з ідеями, а з конкретними проявами тоталітаризму, соціал-фашизму, із спробами знову одягти на шию нашого народу ненависне ярмо".

Левко Григорович ЛУК'ЯНЕНКО — голова Української республіканської партії. 27 років провів у таборах суворого режиму. Був засуджений до смертної кари, яку замінили на довгі роки ув'язнення. Сидів і страждав Левко Григорович за те, що сьогодні майже стало реальністю. За бажання бачити Україну вільною і незалежною.

"Я завжди стояв на тому, що розумна людина вже дар господній, переслідувати розум — це злочин. Розум треба плекати, йому треба дати можливість використати всі свої сили на благо народу. Маса інтелектуального потенціалу, яким володіє Україна — це величезне національне багатство... ...Незалежна Україна — я в цьому твердо переконаний — стане гарантом розвою, розквіту усіх здібностей, якими володіє людина.

Я твердо переконаний, якщо ми станемо самостійними, то дуже скоро доженемо розвинені європейські держави. Запорука цьому — талановитість нашого на-

роду, його розум, у який я вірю. Україна стане "чудовною зіркою", про яку мріяли кращі сини нашого народу... Я, будучи Президентом, прагнутиму, щоб були виділені великі кошти на освіту, науку, культуру... Ми повинні надолужити те, що пропустили в колоніальних умовах, ми повинні сягнути світових вершин у музиці, мистецтві, філософії.

Я мрію про незалежну Україну. І крім цього, мені особисто нічого не потрібно..."

Леонід Макарович Кравчук — Голова Верховної Ради України. Робота в апараті партії, чим йому дорікають деякі опоненти, дала Леоніду Макаровичу навики професійного політика: вміння чути й бути почутим, здатність переконувати й погоджуватись з чужими переконаннями, чіткість у плануванні своєї роботи й почуття ритму політичного часу. Із набутого досвіду він виніс тверде переконання: політична влада має право на існування й повагу доти, доки вона служить громадянину і вона повинна впасти, коли намагається зробити особу своїм рабом.

"Я переконаний у тому, що обдурити народ нікому не вдасться..., що народ проголосує за незалежність. Я тільки хочу, щоб ця цифра була — 85 /не

менше!/ відсотків.. Тому що цим визначається в світі повага до нас, до нашої свідомості, до нашого рівня мислення, до нашої державності, до того, який народ ми є. До всіх, хто живе на нашій землі: українці, росіяни, поляки, євреї, білоруси, весь світ чекає того, як ми проголосуємо на референдумі.

От коли буде 85 і більше відсотків, то скажуть: це народ, який у своїй духовності виріс до незалежності.

... Я відстоюю ту точку зору, що сьогодні, коли ми творимо державу, ми маємо всі разом виступати за соборність. І ніякого федерального федеративного устрою допустити не потрібно.

Я не виключаю, в принципі, що через 20-30 років, коли ми сягнемо економічної, політичної, духовної злагоди, це можливо. Але сьогодні це було б лихом... Той, хто нині за федеральний устрій, той за розшматування України, які б цілі він не переслідував, а цього ми допустити не можемо, не маємо права".

Володимир Борисович ГРИНЬОВ — заступник Голови Верховної Ради України. Переконаний, що обраний 1 грудня Президент протримається не більше двох років, але незважаючи на це, включився у передвиборну кампанію. Найбільш імовірним Президентом бачить Леоніда Кравчука, однак, за його словами, найкраще співпрацював би з Юрієм Щербаком та Ігорем Юхновським. Ніякої пропаганди щодо власної кандидатури не веде: "Хто мене знає — проголосує".

"Щодо моєї мети, то я хочу сповідувати тезу: суверенітет України є не метою, а засобом для досягнення свободи особи в Україні. Це певна ідеологія, і тільки в цьому плані мене цікавить суверенітет. Я бачу багато проблем на шляху побудови демократичного суспільства, внутрішнього демократичного устрою. Передусім, це обмеження влади Президента. Один із шляхів -- федеративний устрій України не колись, а вже нині. Усі основні проблеми мають розв'язуватись у регіонах, а не в центрі — чи то в союзному, чи то в республіканському. Я розумію, що це сприймається багатьма дуже погано, за цим вони бачать спробу розколу України, а я — єдиний спосіб створити стабільну Україну.

... Лідер не повинен просуватися за подіями, як це ми маємо нині. Треба змусити його влізти в петлю, змусити його проводити перетворення. Не дати йому іншого виходу, ніж вихід на радикальні економічні реформи. Звичайно, якщо Президент нічого не робитиме в цьому напрямі, а тільки даватиме про себе знати, як зубний біль, він може протриматися п'ять років. Якщо ж діятиме..., він "згорить", але іншого шляху для України немає".

Леонід Іванович ТАБУРЯНСЬКИЙ — голова Народної партії України. У Дніпропетровську прославився тим, що створив прекрасний молодіжний центр, у якому хлопці й дівчата не тільки відпочивають, а й працюють. Значна частина прибутку йде на благодійні цілі, зокрема на фінансування безплатного кафе для без-

домних. Щороку 2-3 мільйони карбованців, очолюваний ним синдикат "Оліми" перераховує на ремонт квартир інвалідів, допомогу багатодітним сім'ям, ремонт доріг та інші соціальні потреби.

"Нас довго вчили: наша держава Радянський Союз — багата, ми всі, радянські люди — багата нація і ми будуємо соціалізм, а потім комунізм. ... Я дійшов до висновку, що не може бути багатою держава /а сьогодні я маю на увазі державу Україну/, якщо її громадяни бідні. Чи може вона стати багатою? Не тільки може, а й буде! ...Але тільки за умови, якщо багатими стануть її громадяни. Тому в моїй програмі головним є те, що ми повинні створити умови для праці на селі і в місті. І в результаті цієї праці маємо отримувати такі прибутки, які дадуть можливість добре жити і працюючим і тим, хто не може робити цього через похилий вік чи слабке здоров'я. Це — головне.

... Ми за п'ять років, в умовах Дніпропетровщини, довели, що можуть люди праці, коли над ними немає тих, хто розподіляє результати цієї праці, а вони це роблять самі. Якби хоча б частина кооперативів, малих чи роздержавлених підприємств пішли таким шляхом, то ми мали б зовсім іншу економіку".

Ігор Рафаїлович ЮХНОВСЬКИЙ — голова Народної Ради у Верховній Раді України. Своє директорство в інституті і роботу у фізиці відклав заради служіння Україні. Хоча регулярними ранковими пробіжками на стадіоні займається й досі. Перебуваючи в наших краях, ще раз наголосив, що землі Кіровоградщини одні з найродючіших не тільки на Україні, а й у Європі. Якби такі звмлі віддали для обробітку справжнім господарям, то не було б сьогодні ні порожніх полиць у магазинах, ні довжелезних черг за хлібом.

Має у своєму житті три принципи: на першому місці — Бог, на другому — Україна, на третьому — все інше. Переконаний, цього разу український народ не помиліться у своєму виборі.

"Я стою за децентралізацію економічної системи України, вважаючи, що первинними економічним осередком в Україні є підприємства. Нині вони мають так зване держзамовлення, яке мусить виконуватися і яке, в свою чергу, примушує їх тримати і певну ціну. Це далеко од вільного ринку. Тому економічна децентралізація призведе і до децентралізації культури, соціальної сфери.

Але зараз я проти того, аби утворювались автономні області. Ми маємо зараз 25 областей, які мають своє управління, і з ним стартуватимемо, аби виходити з економічної кризи. Але коли ми перейдемо до вільного ринку, коли підприємства утворюватимуть об'єднання, і ці об'єднання матимуть власні комерційні банки, то, безумовно настане певна економічна автономізація. Вона потягне в майбутньому за собою автономізацію і адміністративну. До адміністрації ж прийдуть люди, які знатимуть що робити в даній державі. Це буде утворення яких хось земель, більших областей.

Безумовно, області самі вирішуватимуть, що у них має бути, крім того, що існуватиме літературна українська мова. У деяких областей можуть існувати ще й інші офіційні мови і відповідно можуть бути навчальні заклади, які утримуватимуться із бюджету даних земель. Якщо ж зараз робити автономізацію, то керівниками новоутворених областей стане партократична верхівка, яка нині не знає, куди подітися і де знайти додаткові посади".

Іншого шляху, крім незалежності для України немає!

Не стане мені на Україні ні ноги ні одного князя або шляхетця; а схоче котрий хліб їсти — нехай війську Запорізькому буде послушний.

ГЕТЬМАН БОГДАН ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Виходячи із смертельної небезпеки, яка нависла була над Україною в зв'язку з державним переворотом в СРСР 19 серпня 1991 року,

— продовжуючи тисячолітню традицію державотворення в Україні,

— виходячи з права на самовизначення, передбаченого статутом ООН та іншими міжнародно-правовими документами, здійснюючи Декларацію про державний суверенітет України, Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки урочисто

Проголошує незалежність України та створення самостійної Української держави — України.

З Акта проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року.

На всеукраїнському референдумі 1 грудня на запитання „Чи підтверджуєте Ви Акт проголошення незалежності України?" відповімо:

Всі на референдум!

ПОЛІТИКА... І НЕ ТІЛЬКИ

Опозиція РЕЖИМУ

Суб'єктивні замітки про громадянсько-політичну боротьбу ССД в 90-х роках XX століття.

I. Десять хвилин чистого ефіру

— Дорогі співвітчизники, поздоровляю вас. Віднині країна, де ми народилися, називатиметься ССД /союз суверенних держав/.

— Невзоров не посміхнувся, але було помітно, що ССД йому мало симпатичний.

... Пресвята Діво Маріє, коли б ще недавно хто-небудь сказав мені, що в ім'я цих десяти хвилин ефіру санкт-петербурзької незалежної телекомпанії я пожертвую, скажімо, запрошенням приятельки послухати її в "Царевій нареченій" Великого театру, я б подумала, хто з нас дурний! А тут будь-ласка, кожен вечір "600 секунд" і ні в зуб ногою.

Ви здивовані? Яке відношення має рядовий ленінградський репортер до громадсько-політичного життя Союзу суверенних держав? Найпряміше. Невзоров в опозиції до існуючого режиму. "Демократів" Ленради і мерії ненавидить лютою ненавистю, хоч, між іншим, сам допоміг їм прийти до влади. Це правда. В тій порі, коли у нас /ще СРСР/ "проходили перші демократичні вибори", Невзоров для ленінградців значив так багато, що на його заклик вдруге штурмували о Зимовий, не те що за Собчака проголосували. А потім була Литва... Мудрі люди відразу зрозуміли, що Невзоров сам себе перекреслив. Це був глиняний нокаут. Залишила дружина, розбіглася команда, через деякий час передачу взагалі закрили. Фінал? Ні. Тільки не для Невзорова. Його травили аж до того, що десь "викопали" історію хвороби, пояснюючи позиції журналіста психічними відхиленнями. Знайомий сценарій? Чи не за таким у минулі часи люди потрапляли до психушок? Як на мене, то я б порушила кримінальну справу проти лікаря, що на сторінках преси дозволив собі коментувати історію хвороби свого пацієнта, проігнорувавши етичні норми. (Ах, пробачте, та ми ж у демократичній країні жити збираємось. Треба звикати).

Однак я не про те. Знаєте, чим вразив мене Невзоров у ці щоденні /за винятком вихідних/ 10 хвилин чистого ефіру? Професіоналізмом. Неспеціаліст мене можливо й не зрозуміє. Ну, подумаєш, якихось 10 хвилин ефіру. У добі 24 години! Запевняю вас, для того, щоб ці хвилини були, треба жити і працювати каторжно. До речі, наші інформаційні програми переспівують одна одну, у Невзорова все оригінальне, своє. Можна його не любити /Олександра багато не люблять, особливо після Литви/, але віддайте Богу Богове — це професіонал екстракласу.

Коли його передачу закрили/!/ і Невзоров десь зник, ото радості було у Ленраді. Та незабаром всюдисущий репортер знову в ефірі. І застукав метроном. Цього разу, відчувши за собою підтримку могутньої шотландської фірми, він ще більше осмілів. Але передачі Невзорова, як мені здається, хоч я і не могла бути постійним глядачем, стали по хорошому менш сенсаційними. Дехто вважає, що його соціальні розвінчання розраховані на обивателів. Ну що ж... А на кого розрахована спекуляція, здирництво, зрада.

Своїх симпатій і антипатій Невзоров не приховує, все-таки він репортер, а не політик. Своїми "секундами" Невзоров щовечора нагадує співвітчизникам, — думати про них зверхньо не варто.

II. Чи бомбардуватиме Нігерія Одесу

— Знаєте що? Я зовсім не поділяю ваших позицій. Вони, м'яко кажучи, дивні, але... Ви симпатична людина.

На останню частину фрази мій співрозмовник зреагував байдужим кивком і запитав: "А чому ви не поділяєте моїх позицій?

... Стоп. Тепер представляю вам людину, з якою веду розмову. Нізащо не здогадаєтесь, куди занесло вашого покірного слугу. Штаб-квартира ліберально-демократичної партії. Кабінет її голови. Ну так, Володимира Жириновського. Того самого, до якого у нас на Україні ставлення однозначне. А в Росії, в Москві... У домі моїх московських друзів, де я зараз живу, Жириновського обожнюють. Більшість же стверджує, що його "фектувальні випади" на межі шизофренії. Особисто я сприймаю лідера ЛДП як Задорнова, хоч у глибині душі розумію: що принесе Росії прихід його партії до влади, а Жириновський не приховує, що саме це кінцева мета ліберальних демократів.

— Гм, — хмикає Андрій Архипов, прес-секретар ЛДП, — де ви бачили партію, яка б не ставила своєю метою прихід до влади.

— У вас є шанси?

— А ви як гадаєте?

Гадаю, що є. Партія зареєстрована у 1991 році. Виникла вона як партія "багатих" людей, але сьогодні в ЛДП йдуть різні верстви населення. Зараз у ній 65 тисяч членів. Якщо економічне становище буде погіршуватись, а міжнаціональні конфлікти загострюватись, то у партії справді буде досить вагомий козир. ЛДП — єдина опозиційна партія в Росії. Помилкою правлячого режиму була заборона КПРС. Як до величезної дурниці ставиться до цього й Андрій Архипов.

— Андрію, — запитую у свого колеги, — ви розумна, ділова людина, інженер космічних кораблів, скажіть, невже ви серйозно вірите у програму вашого патрона? Ну як можна в голодній, знедоленій Москві обіцяти "ананаси в шампанському". Це просто нетактовно.

— Ви не зрозуміли Володимира Вольфовича. Якраз ананасів у шампанському він і не обіцяв, зате все необхідне з продуктів харчування буде. І взагалі, що ви знаєте про Жириновського!

Дуже мало. Знаю, що народився у місті Верному /теперішня Алма-Ата/, закінчив МДУ, має дві спеціальності юриста і східнознавця. Знає чотири мови: турецьку, французьку, німецьку й англійську. Щодо національності... Чесно кажучи, національність людини мене ніколи не турбувала. Ну яка мені різниця, що мама у Володимира Вольфовича росіянка, а батько... адвокат. Його теорія стосовно губерній сама по собі можливо й прекрасна, але абсолютно нереальна. Сьогодні не рахуватися з тим, що республіки прагнуть власної державності може лише безвідповідальна людина. Нехай спробує Володимир Вольфович оголосити губернією якусь з автономій Кавказу. Горді нащадки Шаміля не одну шаблю зламають об голову нащадка тата-адвоката. Це вам не фінни, яких можна перелякати ні сіло не впало заявивши, що взагалі-то ніякої Фінляндії не існує, а все це "єдина, неділима". Нещасні жителі Фінляндії, доки вони в силу своєї північної повільності обдумували перспективи, якими їм погрожує лідер ЛДП, Володимир Вольфович перекинувся вже на інші теорії. Треба сказати, в програмі Жириновського є багато позитивних моментів, якими не гребують представники нинішньої влади, відмежовуючись від майбутнього можливого диктатора Росії. Наприклад, про борги нам, що їх можна перекинути Англії чи Америці.

— Андрію, — запитую, — ну а якщо Америка в такі ігри не гратиме?

— Є ще й інша можливість одержати наші борги. Нехай Чорноморський флот почергує, скажімо, біля берегів Нігерії, як це робиться у всьому цивілізованому світі. Армія не повинна бездіяти. Можливо, разок і пальнути в палац президента доведеться. Тоді замисляться.

— Але ж це війна!

— жахаюсь.

— Яка війна? Що Нігерія буде бомбардувати Одесу. А борги віддавати треба.

О! Як добре, що я нікому не винна. Все це схоже на жарт. Слава Богу, в Нігерії не прочитають "Молодий комунар". Та облишмо жарти, хоч вони так і просяться з-під пера. У всі часи були великі авантюристи. Можливо Володимир Вольфович новітній Каліостро чи ще хтось? Що стосується України, то в ЛДП переконані, тут затіяли щось негарне. Лібералам не подобається "партапаратна нещирість" поведінки Л.М.Кравчука. Мені теж, хоч іншої людини на пост президента я не бачу. На жаль. Але це не агітація. Кожна людина прийде і скаже своє слово. А російським ліберальним демократам все-таки треба бути обережнішими з національним почуттям людей.

Наостанок я якомога м'якше запитую у Андрія, чому по відношенню до Жириновського виникають аналогії 33-року у Німеччині.

— Ви про фашизм? Ну, тому що Володимир Вольфович відразу заявив, що буде захищати росіян. Він два роки служив у Грузії. Офіцер штабу. На власній шкурі відчув, що значить бути людиною другого сорту. Це не великодержавний шовінізм, який йому приписують. Сьогодні йдеться про смерть нації.

— Ви — антисеміт?

— Бог з вами. Але росіянам сьогодні погано. І Володимир Вольфович захищає "наших", як говорить мій друг Саша Невзоров.

А взагалі Жириновський дуже порядна, скромна людина. Коли побуваєте у нього вдома, побачите, що там зовсім немає меблів, він їх репрезентував у штаб-квартиру. Це, звичайно, дрібниця, але... Я вірю Жириновському.

Ну що ж, можна жити у двокімнатній квартирі, спати на підлозі /втім, ліжко він, здається, залишив/, але керувати країною і вести її навіть не у світле майбутнє, а в нормальне життя, це зовсім різні речі. І росіян захищати можна по-різному. Можна грубо, на емоціях, як Невзоров і Жириновський, а можна...

III. Постріл у Петербурзі

...Але ще про Жириновського. Зустрітися з ним можна без проблем. Принаймні і так було у мене. Однак за своєю провінційною звичкою скрізь запізнюватися, я все-таки запізнилась, і Володимир Вольфович не зміг приділити мені достатньо уваги. Та ще й невідомо яким вітром у ЛДП занесло "разных прочих шведов". Ось чим пояснюється те, що мені більше доводилось спілкуватися з Андрієм, між іншим звільненим за "інакомисліє" у "Аргументов и фактов" /правда, Андрій виграв суд був поновлений і звільнився за власним бажанням/.

Так ось, з Жириновським усе нормально. У нього ніяких комплексів. А його команда /за винятком Андрія/зустріла мене насторожено. Чи не підозрюють, що в мене "пушка" в кишені, подумала жартома. "А що тут дивного", — пояснила подруга /та, що обожнює Жириновського/, вони всі зараз налякані пострілом у Петербурзі".

Вона мала на увазі вбивство Ігоря Талькова. Коли в нашій газеті Юрій Лукашевський назвав Талькова генієм, я чесно кажучи, здивувалась. Не захоплюючись сучасною естрадою, я якось байдуже поставилась до появи Ігоря. Тепер зрозуміла, що пропустила генія. Москвичі сприйняли смерть Талькова, як особисте горе. І нехай не видасться вам випадковим звернення до постаті Талькова під рубрикою "Політика". Це, на мою думку, було політичне вбивство. Комусь дуже хочеться представити його як побутове. За чергу виступити у концерті не стріляють. До того ж, на тому зловіщому концерті у "Ювілейному" останнім мав виступати Газманов, а не Тальков. І конфлікт міг трапитися за престиж виступу у фіналі. Не буду висловлювати свої домисли і фантазії, та чомусь здається, що це вбивство /очевидне, як кваліфікують правознавці/ так і залишиться нерозкритим. Надто багато тут недомовок, дивних збігів, випадковостей.

У тому концерті Тальков мав співати пісню "Господин президент", присвячену Б.М.Єльцину. Що це за пісня, чим викликана, я так і не дізналась. Ні, ніяких політичних висновків я робити не буду, як не буду ще і ще раз говорити про любов Ігоря до Росії, його зв'язки з "Пам'яттю", членом якої він не був офіційно. А ось в опозиції до режиму був. Справа не в тому, що відмовився стати помічником Єльцина. Та ви й самі все розумієте, адже знаєте пісні цього самобутнього поета. Колись Євген Євтушенко написав такі рядки "Поэты в России рождались с дантесовской пулей в груди". Я не симпатизую нинішньому Євтушенку, але саме ці рядки, пригадала стоячи над могилою Талькова у ті дні, коли його душа ще витала над землею. Царство небесне Ігорю і тим хлопчикам, захисникам Білого дому, що лежать поряд.

У ті серпневі дні я оплакувала їхню ранню загибель. Тільки серед москвичів пошепки говорять і про інші жертви. Наприклад, про солдатика, що згорів у танку, підбитому пляшкою з запалювальною сумішшю. Нічого я не знаю. Для того, щоб стверджувати щось подібне, потрібно мати документи і сміливість ленінградського репортера. Мені боляче і моторошно від того, що в брудні ігри політики примушують грати ні в чому не повинних людей. Воістину "країна дурнів"

ВАЛЕНТИНА ЛЕВОЧКО.

Москва.

Післямова. У спеціальному випуску "Молодого комунара", який невдовзі вийде з друку, читачі матимуть змогу познайомитись із фрагментами книги Ігоря Талькова "Монолог", що готується в світ у видавництві "Художественная литература", а також з віршами з архіву поета.

ВІТРИЛА

* * *

Вляглось в душі і добре і лихе.
Вляглось, як сніг влягається на весну.
Його уже ніщо не сколихне.
Воно хіба у сні важкому скресне.
Чи в спогаді. Отож, тепер ладу
Не добирай — прожите у схороні.
...Горять вогні. І брунькування дух
Крізнить між них у присмерковій кроні.
Він чорноту блакиттю напоїв,
І дзвін гулкий, надщерблений мовчанням,
Поміж високих башт і куполів
Розгойдує і днями, і ночами.
І тонуть в ньому відблиски прикрас,

Стьмянілі звіки золота і срібла,
І так очисно паморочить нас
Весняний дим з торішнього одріб'я.

Петро КУЦЕНКО

Ми — громадяни
ЧАС ВАЖЛИВОГО ВИБОРУ

У непростий час ми йдемо до виборів першого Президента України. Хто з надією, хто з тривогою. Політична хвиля все більше і більше захоплює свідомість людей.

Природньо, що студенти-історики Кіровоградського педінституту не залишаються поза суспільними процесами. Нещодавно тут створено аналітичну групу по розгляду й аналізу суспільного життя під керівництвом викладача політекономії Валерія Михайловича Репала.

Спектр питань широкий, хоча на даному етапі наша увага прикута до передвиборної боротьби кандидатів у Президенти України. Група умовно розділена на сектори по вивченню діяльності певного кандидата. Як член сектору по вивченню передвиборної кампанії В.М.Чорновола хочу поділитися деякими міркуваннями.

У ситуації, яка сьогодні склалася на Україні, багатьом вже зрозуміло, що така форма виконавчої влади як президентство є найбільш доцільною і необхідною. Адже зараз важливо не лише виробити і прийняти закони, але й рішуче впровадити їх в життя, забезпечити їх виконання в усіх сферах і ланках. Кожна протаяна хвилина наближає нас до безодні. Чим більше ми роздумуємо, тим менше у всіх нас шансів безболісно перейти до ринку. І не треба займатись самообманом. Цей процес, як би його не прикрашали соціальними заходами, буде проходити з труднощами, непорозумінням, блокуванням з боку консервативних сил. Тому й потрібно запроваджувати таку форму управління як президенство, яке має вивести нас з політичної, економічної та духовної кризи.

На сьогоднішній день найбільш реальними претендентами на посаду Президента України є В.М.Чорновіл та Л.М.Кравчук. Швидше всього, що вибори 1 грудня виведуть цих двох кандидатів ще й у другий тур виборів, де й буде вирішено остаточно кому з них український народ віддасть перевагу.

Співставляючи програми Чорновола та Кравчука, важко знайти великі принципові розбіжності. Всім вже ясно, що приватизація, свобода підприємництва, існування всіх форм власності — ось ті підвалини, які стануть жаданим раєм для економіки.

Справа в тому, як і коли були створені ці програми Чорноволом та Кравчуком. Як сказав сам Чорновіл, що "програмі Кравчука 3 місяці, а моїй 30 років". І це дійсно так. У Чорновола — це справа життя, вистраждана роками, а в Кравчука запізніла реакція на реалії дня.

Ще однією проблемою передвиборної боротьби є чимала кількість кандидатів від демократичних сил. До неї слід підключатися насамперед інтелігенції, викладачам, студентам для того, щоб не залишалося людей політично безграмотних, байдужих, не здатних до оцінки й аналізу. Чим менше таких людей, тим менше шансів у консерваторів і реакціонерів, тим більше надій на відродження України.

П.ПОЛЯКОВ,
студент IV курсу історичного факультету Кіровоградського педінституту.

ВІД "ВІТРИЛ": Відомо, що студентська та шкільна молодь не дуже цікавиться політикою. Але в критичні для суспільства лишніх комуністів-ортодоксів, які плекають ще певні надії на повернення своїх привілеїв, свого панівного положення, ратують за "єдиную, неделимую".

До плюсів В.Чорновола можна додати і півторарічний досвід роботи на посаді голови Львівської Ради народних депутатів, де йому вдалося на свій ризик почати реалізовувати свої задуми: виведення парторганів з виробництва, роздача землі і створення фермерських господарств, с/г кооперативів, часто на базі тих же колгоспів, успішне вирішення національного, релігійного питань. Хоча за словами Вячеслава Чорновола його проекти і заходи постійно наштовхувалися на блокування з боку Верховної Ради України, склад і стиль роботи якої, скажемо чесно, давно вже не відповідає реальній обстановці.

Згадаймо, те, що робить Президент Росії Б.Єльцин /департизація, економічні заходи, інше/ набагато раніше розглядувалося на сесіях Львівської Ради. Але знову ж ці рішення не були підтримані українським парламентом, а добитися вагомих результатів у межах однієї області, на думку Чорновола, неможливо.

Не дивлячись на всі "плюси" В.Чорновола, на його шляху до посади Президента України є одна велика перешкода: рівень політичної свідомості і культури нашого суспільства, підривна робота колишніх комуністичних структур, які роблять усе можливе для дискредитації зростаючого впливу і авторитету В.Чорновола.

Прикро, що значна частина населення, особливо в сільській місцевості, не розуміє нюансів сучасного суспільного життя, не бажає, а часто і просто не має змоги розібратися в усьому самостійно. Це не вина їхня, а біда.

Думаю, що не все, далеко не все роблять і демократичні партії, і обласна організація руху. Час йде, а крім поодиноких статей в газетах та листівок по місту люди не відчувають гостроти передвиборної боротьби.

НАШОМУ МАЛЯТІ — ОДИН РІК

Минулого тижня піонери Кіровоградщини святкували свій перший ювілей — Спілці піонерських організацій України виповнився рік. З цієї нагоди піонери м.Кіровограда зібрались у філармонії. Вже у вестибюлі дітей чекала подорож по станціях "Я", "Родина", "Батьківщина". Загадки-відгадки, конкурс юних читців, конкурс знавців українських прислів'їв. Багато дітей із задоволенням спостерігали роботою членів турклимоткацтва, які працювали тут же. Ірина КОЗЛОВА, учениця 5-Б класу середньої школи № 19, теж відвідує цей гурток (на фото вгорі). Переможцями подорожі стали учні СШ №№ 4, 22, 34.

Незвичайно, як і слід, мабуть, це робити для дитячої аудиторії, проходив святковий концерт. Виступи маленьких артистів чергувались з іграми, загальним співом і танцями сидячи. Піонерів вітали завідуючий відділом культури міськвиконкому В.І.Чхаїдзе, представники дитячого Фонду України, обласної станції юних техніків, Народного руху України, обласної організації СПОУ, піонерських дружин міста.

Тут же, перед повним залом дітлахів, групу учнів СШ № 29 "веселят" урочисто прийняли в піонери.

Оплесками зустріли юні глядачі духовий оркестр обласного Палацу піонерів "Зміна", агітеатр обласного Палацу піонерів, хореографічний ансамбль "Росинка" Кіровського будинку піонерів, ансамбль "Радість" Будинку культури ВО "Радій".

Піонерську республіку сьогодні називають веселковою, бо символіка організації — веселка. Але веселкових галстуків поки що не вистачає, як і значків.

На жаль, піонерів не привітали їхні старші друзі — новостворені СМОУ.

Наш кор.

На знімках: ще вчора Іван **БРАЙЧЕНКО** був "веселим", сьогодні вже — піонер; цей коровай піонерів спекли у їдальні 16 торгово-комерційної фірми "Сервіс".

Фото **В.ГРИБА.**

ПОШТОВА СКРИНЬКА

"Багато років читаю вашу газету з першої до останньої сторінки, але звертаюсь вперше", — пише нам Наталя Максимчук, яка живе у м.Бобринці. Наталя хоче мати більше друзів по листуванню. Захоплюється музикою, любить шити, вишивати, в'язати. Пишіть їй на таку адресу: 317320, м.Бобринець, вул.Кропивницького, 28, Максимчук Наталі.

Написали нам і сестри Наталя та Валентина Братченки із села Голованівки Олександрійського району. Адресу Наталки ми вже публікували, але вони хочуть мати друзів разом із сестрою. Якщо писатимуть хлопці, сестри бажають, щоб їх імена починалися на букву "Н". Дівчата, хай пишуть ті, які люблять готувати, шити, вишивати, співати або збирають фотографії співаків. Отже, ще раз адреса: 317916, Олександрійський р-н, с.Голованівка, вул.Щорса, 32, Братченко Наталі, 14 років і Валентині, 13 років.

"Я — вродлива дівчина, не схильна до повноти. Люблю рок, джаз, Газманова, Серова, Моцарта, Баха. Улюблені пісні "В Комарово..." та "Дикие лебеди". Я полюбляю... 18 років. У вільний час займаюся спортом". Це лист від Олени Гудаліт. Олена хотіла б одержувати листи від хлопців. Її адреса: 317320, м.Новоукраїнка, вул.Мелеликова, 41, Гудаліт Олені.

ВІД "ВІТРИЛ": Нагадую, що "Поштова скринька" надалі друкуватиме лише листи абонентів віком до 17 років. Для старших у нас є "Клуб знайомств".

Літературна хвилинка

Добрий день, шановна редакція "Молодого комунара"! Пише вам Ірина Черняєвська із Світловодська. У газеті, у рубриці "Літературна хвилинка", я побачила такі слова: "Надсилайте нам свої твори! Діліться з ровесниками польотом свого духу, фантазії, творчості!" От і вирішила Вам надіслати два оповідання "Викрадений хлопчик" і "Цей дивовижний, незбагненний паралельний світ".

Трохи про себе. Мені 18 років. Фантастику почала писати років в 11. У 1990 році посіла друге місце у конкурсі на краще фантастичне оповідання року, що його проводив радіоклуб "Квазар" /Українське республіканське радіо/. А у цьому, 1991 році, перше місце.

Це все дуже приємно, але конкурси закінчуються, а життя продовжується, а у редакціях журналів чемно відповідають, що оповідання гарні, але всі шафи у редакціях повні рукописів. Отже, "вам доведеться почекати років зо три..." Тому, побачивши в "Молодому комунарі" пропозицію присилати Вам твори, я зраділа.

З повагою

Ірина Черняєвська.

Друкуємо одне з оповідань Ірини.

ПАРАЛЕЛЬНИЙ СВІТ

Усі діти страшенно цікаві. Тож коли Малюк почув від дорослих, що вчені відкрили якийсь паралельний світ, населений дивовижними, ні на що не схожими істотами йому закортіло цей світ побачити. Його батьки працювали там, де була машина, при допомозі якої можна було втрапити у той таємний світ. І якось він втілив свій задум у життя.

...Був холодний зимовий вечір. Громадянка Н., працівниця їдальні № 13, поверталася додому з роботи, тримаючи в одній руці натоптану господарську сумку, а поплескав по спині перелякане цуценя й знову заснув.

Ті істоти з'явилися ще раз. Два великих згустка матерії, що ледь пульсувала. "Цуценя" обережно вивільнилося з дядькових обіймів й побігло до своїх батьків. Вони так перелякалися, коли зрозуміли, що їхній малюк утік у паралельний світ, і так зраділи, що знайшли його, що навіть вилаяти забули.

А він, жалібно повискуючи, розповідав їм, як погано було йому одному у цьому дивному й не привітному паралельному світі, як він, малий і [illegible] кидався

лати. Його дружина, тітка Марія, навчена гірким досвідом, передбачливо взяла двері на засув. Бо прийшовши додому у нетверезому стані, дядько Павло вживав міцні вирази, ліз битися і

блокуванням з боку консервативних сил. Тому й потрібно запроваджувати таку форму управління як президенство, яке має вивести нас з політичної, економічної та духовної кризи.

На сьогоднішній день найбільш реальними претендентами на посаду Президента України є В.М.Чорновіл та Л.М.Кравчук. Швидше всього, що вибори 1 грудня виведуть цих двох кандидатів ще й у другий тур виборів, де й буде вирішено остаточно кому з них український народ віддасть перевагу.

Співставляючи програми Чорновола та Кравчука, важко знайти великі принципові розбіжності. Всім вже ясно, що приватизація, свобода підприємництва, існування всіх форм власності — ось ті підвалини, які стануть жаданим фундаментом для економіки.

Справа в тому, як і коли були створені ці програми Чорновола та Кравчука. Як сказав сам Чорновіл, що "програмі Кравчука 3 місяці, а моїй 30 років". І це дійсно так. У Чорновола — це справа життя, вистраждана роками, а в Кравчука запізніла реакція на реалії дня.

Ще однією проблемою передвиборної боротьби є чимала кількість кандидатів від демократичних сил. Чи не розпорошить це голоси їхніх прихильників у той час, коли, можливо, треба згуртуватися і повести агітацію за одного кандидата від демократичного крила.

Ні для кого не секрет, які сили стоять за Чорноволом і Кравчуком. За В.Чорноволом сьогодні виступає більшість демократичних сил, молодь, ті люди, які хочуть Акт про незалежність наповнити реальним змістом. А серед прихильників Кравчука, погодьтесь, значна частина комуністичних структур, які роблять усе можливе для дискредитації зростаючого впливу і авторитету В.Чорновола.

Прикро, що значна частина населення, особливо в сільській місцевості, не розуміє нюансів сучасного суспільного життя, не бажає, а часто і просто не має змоги розібратися в усьому самостійно. Це не вина їхня, а біда.

Думаю, що не все, далеко не все роблять і демократичні партії, і обласна організація руху. Час йде... а крім поодиноких статей в газетах та листівок по місту люди не відчувають гостроти передвиборної боротьби.

До неї слід підключатися нам перед інтелігенції, викладачам, студентам для того, щоб не залишалося людей політично безграмотних, байдужих, не здатних до оцінки й аналізу. Чим менше таких людей, тим менше шансів у консерваторів і реакціонерів, тим більше надій на відродження України.

П.ПОЛЯКОВ.

студент IV курсу історичного факультету Кіровоградського педінституту.

ВІД "ВІТРИЛ": Відомо, що студентська та шкільна молодь не дуже цікавиться політикою. Але в критичні для суспільства хвилини сама вона дуже часто буває тією рушійною силою, що змінює ситуацію. Згадаймо хоча б минулорічне голодування студентів у Києві, або ті ж Крути 1918-го року чи Румунію, чи Польщу, чи Китай... Тож, друкуючи цей матеіал в критичний для нашої України /будувати державу не так просто/ момент, хотілося б викликати вас, шановні друзі, до розмови про почуття громадянськості у молоді, почути ваші роздуми /нехай не однозначні!/ про долю нашої Вітчизни, про її сьогодення й майбутнє.

піонери Кіровоградщини святкували свій перший ювілей — Спілці піонерських організацій України виповнився рік. З цієї нагоди піонери м.Кіровограда зібрались у філармонії. Вже у вестибюлі дітей чекала подорож по станціях "Я", "Родина", "Батьківщина". Загадки-відгадки, конкурс юних читців, конкурс знавців українських прислів'їв. Багато дітей із задоволенням спостерігали роботою членів журі кінмотекатна, які працювали тут же. Ролліна КОЗЛОВА, учениця 5-Б класу середньої школи № 19, теж відвідує цей гурток (на фото вгорі). Переможцями подорожі стали учні СШ №№ 4, 22, 34.

слід, мабуть, це робити для дитячої аудиторії, проходив святковий концерт. Виступи маленьких артистів чергувались з іграми, загальним співом і танцями сидячи. Піонерів вітали завідуючий відділом культури міськвиконкому В.І.Чхаїдзе, представники дитячого Фонду України, обласної станції юних техників, Народного руху України, обласної організації СПОУ, піонерських дружин міста.

Тут же, перед повним залом дітлахів, групу учнів СШ № 29 "веселят" урочисто прийняли в піонери.

Оплесками зустріли юні глядачі духовий оркестр обласного Палацу піонерів "Зміна", агітеатр обласного Палацу графічний ансамбль Росинка" Кіровського будинку піонерів, ансамбль "Радість" Будинку культури ВО "Радій".

Піонерську республіку сьогодні називають веселковою, бо символіка організації — веселка. Але веселкових галстуків поки що не вистачає, як і значків.

На жаль, піонерів не привітали їхні старші друзі — новостворений СМОУ.

Наш кор.

На знімках: ще вчора Іван БРАЙЧЕНКО був "веселям", сьогодні вже — піонер; цей коровай піонерів спекли у їдальні 16 торгово-комерційної фірми "Сервіс".

Фото В.ГРИБА.

...лакціях журналів чемно відповідають, що оповідання гарні, але всі шафи у редакціях повні рукописів. Отже, "вам доведеться почекати років зо три..." Тому, побачивши в "Молодому комунарі" пропозицію присилати Вам твори, я зраділа.

З повагою

Ірина Чернявська.

Друкуємо одне з оповідань Ірини.

ПАРАЛЕЛЬНИЙ СВІТ

Усі діти страшенно цікаві. Тож коли Малюк почув від дорослих, що вчені відкрили якийсь паралельний світ, населений дивовижними, ні на що не схожими істотами, йому закортіло цей світ побачити. Його батьки працювали там, де була машина, при допомозі якої можна було втрапити у той таємний світ. І якось він втілив свій задум у життя.

...Був холодний зимовий вечір. Громадянка Н., працівниця їдальні № 13, поверталася додому з роботи, тримаючи в одній руці натоптану господарську сумку, а в іншій — надкушений пиріжок. Їй під ноги кинулося чорне собача, певно, йому запахло пиріжком із м'ясом. Громадянка Н. послизнулася і впала на собача, вигукнувши: "А щоб тебе розірвало!" Ні сумки, ні пиріжка з рук вона не випустила, й переляканий собачка втік ні з чим.

...Трохи пізніше чорний кудлатий песик спробував прослизнути у теплий під'їзд багатоповерхового будинку, де його негостинно зустріла ліфтерша, яка вдарила його ногою й з вигуком: "А здохло б ти було" викинула на вулицю.

Ще пізніше з відеосалону висипав гурт молоді, жваво обговорюючи черговий фільм жахів. У сквері вони помітили самотнього песика, що сидів під кущем. Хлопці посвистіли і песик підійшов ближче. Який же був їхній жах, коли вони зрозуміли, що то зовсім не собака!

Те "щось" було схоже на чорного кудлатого песика лише здаля! Зблизька було видно, що це просто великий чорний згусток матерії. По його поверхні час від часу пробігали легкі хвильки, через це здавалося, що вітер куйовдить довгу чорну шерсть. З криками: "Привід!", "Чорт!", "Вампір!" підростаюче покоління кинулося із скверу.

А ще пізніше громадянин П. або просто дядько Павло, розпрощавшись із вірними друзями, рушив додому. Йшов він трохи невпевнено, як і личить справжньому мужчині у день зарп-

лати. Його дружина, тітка Марія, навчена гірким досвідом, передбачливо взяла двері на засув. Бо прийшовши додому у нетверезому стані, дядько Павло вживав міцні вирази, ліз битися і вкладався спати на диван у брудних чоботях. Поторгавши замкнені двері, дядько розвів руками і вийшов надвір. Поряд був вхід до підвалу.

Дядько Павло заліз у затишний куточок, де лежала купа різного мотлоху, і вклався на неї. Доки він вовтузився, обмотуючись ганчір'ям і старими газетами, на порозі з'явився чорний кудлатий песик. Він нерішуче зупинився, виявивши у підвалі людину. Іншим разом дядько Павло кишнув би непрошеного гостя, але зараз йому було дуже сумно і самотньо і він погукав собача.

— Йди сюди, Жучок! Удвох тепліше буде!

Жучок підійшов, виліз дядькові на груди й згорнувся клубочком.

—Гм, ти диви яке! — здивувався дядько. Він пригорнув до себе тепле кошлате тільце й задрімав.

...Серед ночі на порозі з'явилися дві великі чорні істоти. Собача злякано звискнуло. Дядько Павло прокинувся. У сусідньому будинку жив один тип, що тримав чорного тер'єра. Гуляти із собакою йому було ліньки й увечері він просто розчиняв двері і випускав його. Величезний пес гасав безлюдними вулицями до ранку, а тоді повертався додому. Дядько Павло вирішив, що це тер'єр із сусіднього будинку і з вигуком: "Іди звідсіля!" шпурнув уламком цеглини, що трапився під руку. Чорний кошлатий пес зник. Дядько лагідно поплескав по спині перелякане цуценя й знову заснув.

Ті істоти з'явилися ще раз. Два великих згустка матерії, що ледь пульсували. "Цуценя" обережно вивільнилося з дядькових обіймів й побігло до своїх батьків. Вони так перелякалися, коли зрозуміли, що їхній малюк утік у паралельний світ, і так зраділи, що знайшли його, що навіть вилаяти забули.

А він, жалібно повискуючи, розповідав їм, як погано було йому одному у цьому дивному й непривітному паралельному світі, як він, малий і наляканий, кидався від однієї істоти до іншої, шукаючи хоч краплю тепла й уваги, і як ці істоти гнали його від себе або самі тікали від нього і лише дядько Павло зрозумів його, можливо, тому, що йому самому було погано й самотньо.

...Під ранок, коли температура впала до -10°С, у підвал зайшов змерзлий песик. Він вже кілька разів ночував на купі мотлоху й вважав себе господарем, тож був неприємно здивований появою нового квартиранта. Але, певно, теж вирішив, що удвох тепліше, бо ліг поряд із дядьком Павлом. Той пригорнув його до себе, пробурмотівши: "Спи, Жучок, спи!"

Рано-вранці тітка Марія вийшла на вулицю, метикуючи, де їй шукати свого чоловіка, чи не замерз він за ніч до смерті. Вона була приємно здивована, коли зустріла його біля під'їзду живого і... тверезого. Поруч із ним дріботів кудлатий рудий песик.

— Оце, Марійко, Жучок. Я б був, певно, й задубів до ранку, та він мене цілу ніч грів. Може, хай у нас живе?

Тітка Марія так розгубилася, що лише здвигнула плечима й спитала зовсім не те, про що подумала:

— А чого ж він Жучок, коли він рудий?

— А хто його зна? Мені вночі здалося, що він чорний!

м. Світловодськ.

"БАНКА" З "ХАЛЯВОЮ"

Куди може піти старшокласник, що мешкає у районному центрі або селі, у вихідний? Крім кіно (причому вибору немає — американський бойовик або якийсь примітивний коктейль із сексу, жаху, містики та кількох пострілів) і дискотеки — піти майже нікуди. А хочеться ж поспілкуватися з друзями, повеселитись, тож зали дискотек майже ніколи не бувають порожніми. Давайте ж заглянемо туди. Що там робиться?

Неділя.

Десята година вечора. З будинку культури линули енергійні музичні пасажі. Це розпочинала свою роботу дискотека. Цього вечора на дискотеку з навколишніх населених пунктів з'їхалось чималенько людей. При вході збираються групами хлопці, ведуть розмову про якусь "халяву"...

—Сашко, дьоргай на мотоциклі на Білу глину (так зветься мікрорайон) за банкою, — чую запропонував один із гурту.

Заходжу в танцювальний зал. Там людно, гримить музика. Серед залу танцювали, точніше, тупцювалися з вихилясами ті, кого ця "танцплощадка" влаштовувала, бо не було кращого. Музика майже вся — "не наша".

Ні, я не проти зарубіжної естради. Та зараз, коли є стільки цікавих вітчизняних груп, які часом не поступаються рівневі світових зірок, кривдно стає за своє...

— Чому не танцюєте? — звертаюсь до хлопців.

— Не та музика...

— А яка музика по-вашому, "та"?

— Метал.

— Як ви для себе визначаєте це поняття — "металевий рок"?

— Це те, що на дискотеці крутять...

Що ж, такі визнання, вважаю, коментарів не потребують...

У багатьох дуже низька музична культура. І культура танцю теж. У деяких містах є хороша практика: організатори дискотеки "запускають" на танцмайданчик танцюристів, які задають тон: прекрасно танцюючи, можна сказати, вчать всіх інших. Але ось тут на дискотеці, замість цього не рідко бувають "мордобої". Особливо, коли сюди приходить новенький юнак...

Хлопці "звикли" знайомитись з новою людиною за пляшкою, яку той прихопив з собою, бо інакше...

— О, Сашко прибув, напевно з банкою — чую голос. — Хлопці, нумо сюди!

Компанія зібралась швидко.

— Ну що, пацани. — обізвався Сашко. — а для мене тут є "халява"?

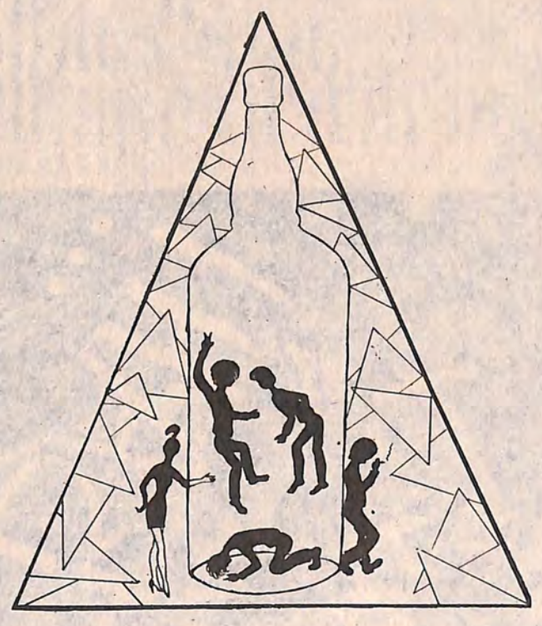

— Ти закалібав, вибирай яку хочеш, — почув він у відповідь.

— Але до кого підем на квартиру?

— Я сьогодні вдома сам... Ходімо...

Підходили до дівчат, котрі, на мою думку, чекали таких "гостинних" кавалерів"...і погоджувалися з ними на "ночлег".

От лише отому Сашкові, що їздив на Білу глину по самогонку, не вдається швидко "зняти халяву"...

Сашко подався до парку, запримітив дівчину, яка ніби відчуваючи неприємність, тікала від нього, але він наздогнав.

— Слухай, зайка, не тікай, чого боїшся, — каже. І тягне на лавку, що у парку.

— Я тебе не знаю, відійди, чуєш? — відказала.

— Ну чого ти "ламаєшся"? Я тобі сподобаюсь, тобі ще захочеться зі мною...

— Зрозумій, я не шлюха! У мене є хлопець, служить в армії, не чіпай, прошу!

Тут я не втримався, вирішив підійти, нібито цигарку попросити.

— Я не палю, — почув у відповідь.

Дівчина в ту хвилину зникла.

— Ти хто такий? — запитує мене.

— Така ж сама людина як і ти. Тільки ні до кого не пристаю.

— Та пішов би ти!.. — знервовано відповів.

Л.САВИЦЬКИЙ.

м.Новомиргород.

Ось такою побачив дискотеку наш кореспондент. А що думаєте з цього приводу ви, шановні читачі? Яка дискотека у вашому місті, селищі, селі? Чи подобається вона вам? Як її змінити?

Сторінка для учнів шкіл, ПТУ, технікумів, студентів та педагогів

ОСОБИСТЕ ЖИТТЯ

Я люблю спостерігати за закоханими парами. Подружніми і на стадії "женихання". І щоразу дивуюсь: до чого ж іноді ці двоє не підходять одне одному! Що цікаво — майже неодмінно поруч вродливого чоловіка — (як з картинки чи американського фільму)— незграбно простує "таке", що й за жінку взагалі прийняти важко. Втім, красуні а-ля Голлівуд також повсюдно обирають собі суджених не фонтан.

Та з цією диспропорцією ще можна жити. Хоча якраз у таких, гадаю, випадках і виникають плідні умови для неминучих подружніх зрад.

Значно гірше, коли у подружжя дисгармонія не зовнішня, а внутрішня... Я розповім історію, взяту з життя, таку собі реальну бувальщину, почуту мною... Втім, це не важливо. Тому, зрозуміло, змінені імена головних героїв.

Поїзд стрімко набирав швидкість, залишаючи за собою рясний шлейф дрібних станцій і полустанків.

У вікно сонними привидами зазирали придорожні стовпи, силкуючись у короткочасну мить єднання з поїздом вихопити із зяючої порожнечі і навіки закарбувати у своїй бездонній застиглій пам'яті обличчя молодої вродливої жінки, що самотньо сиділа на нижній полиці плацкартного вагона.

... Після закінчення педінституту Світлана одержала направлення на "далекі села". Контраст із великим містом, в якому народилась і виросла, був надто разючим. Контактна, колтанійська, з великою масою різнобічних захоплень — література, музика, кіно, спорт— дівчина спочатку важко переживала відірваність від "цивілізації". Та любов до улюбленої професії переважила. Незабаром молода вчителька вже була своєю у невеличкому селищі, користувалась авторитетом серед привітних мешканців і колег по роботі, а головне — її дуже любили учні.

З Анатолієм вона познайомилась в клубі. Високий, стрункий і гарний юнак заступився за неї під час залицяння двох місцевих джигунів. Світлана закохалася в нього, хоч іноді її й брав з цього приводу сумнів: невже це воно, таке щемливе і ніжне почуття, вимріяне тремтливими дівочими ночами?

За ним вона почувалась, як за кам'яною стіною. Міцний, надійний, він з легкістю міг вирішити будь-яку проблему, дістати яку завгодно річ. А якій працьовитий, майстер на всі руки! До того ж, кращий колгоспний механізатор, неодноразово відзначений правлінням господарства за самовіддану працю.

Вони і зовні дуже підходили одне одному і незабаром побралися. Про внутрішню схожість тоді не думала.

Одне хвилювало — трохи випивав молодий чоловік. Та Світлана заспокоювала себе: просто не знає, чим зайнятись, нудьгує, тому й прикладається до чарки. Та нічого, вона його приверне до своїх уподобань!

Перший конфлікт відбувся під час перегляду фільму "Соляріс" /по телебаченню якраз тоді проходила ретроспектива стрічок Андрія Тарковського/. Велика прихильниця творчості цього режисера, вона багато розповідала Анатолію про нього і поставлені ним картини, а також про письменника-фантаста Станіслава Лема, за чиїм твором була зроблена ця стрічка.

Чоловік заснув наприкінці першої серії... Правда, вранці довго вибачався, казав, що дуже втомився на роботі. На знак примирення забажав прочитати однойменний роман. Але подужав тільки двадцять сторінок, сказав, що страшенно нудно, і переключився на Чейза. Те ж саме трапилося і з наступною картиною Тарковського — "Сталкер". Знов дострокове хропіння і категорична впертість, що брати Стругацькі — така мура... Ще гірше за Кіра Буличова.

Вирішила залучити його до музики. Втім, коли після місячного тренінгу Толян сплутав "Наутілус Помпіліус" з "Алісою", а "Пінк Флойд" зі "Скорпіонс", її терпець увірвався і вона переключилася на спорт. Ще зі шкільних років несподівано полюбила футбол і досить професійно розбиралася у всіх його нюансах. Цілком слушно вважала: який-то чоловік, якщо він не цікавиться футболом?

Та Анатолій навіть не знав, хто такий Круїфф і за який клуб грає Юрген Клінсманн, плутав "Бордо" з "Бурдою"...

Такі ж самі були в нього й друзі. Нетверезі, нікчемні балачки ні про що, доміно і карти. А з "літератури" — анекдоти на солону тематику. Але все це не заважало Толику вважати себе справжнім мужиком, господарем дому і родини. А обов'язки дружини — готувати смачний обід, прати і вбиратися по господарству.

Проте він по-своєму кохав її. Одягав як лялечку. "І чого тобі ще потрібно?" — дивувались колеги-педагоги.

А вона розуміла: між ними немає того невидимого тонесенького ланцюжка, який з'єднує, наче пуповина матір з дитям, і чоловіка з дружиною. Не вистачало душевного і духовного єднання, не було про що говорити, тільки гроші та господарство — шість свиней, за якими Анатолій доглядав самотужки, кури, гуси, качки та кролі.

Не складалися й інтимні стосунки. Їй достобіса набридло виконувати його прямі, як стовбур, сексуальні потреби. Анатолій діяв у цій сфері за принципом: "Прийшов, побачив, переміг і...заснув". Яка там "Кама Сутра" чи "Дао кохання"?! "Це — для шлюх, — пирхав чоловік, — а ти жінка заміжня". Краще народи мені дитину, я з неї людину зроблю".

Світлана розуміла, яку людину він буде робити. Таку ж, як сам. А що потім, залишиться їй — все життя відчувати духовну відчуженість між собою і сином чи дочкою?

Сергія, молодшого брата Анатолія, забрали служити аж у Москву. Вони вирішили поїхати на присягу, правда, чоловік не дуже-то й бажав, буркотів весь час: "Ненавиджу цю Москву — якийсь мурашник, усі несуться невідомо куди і навіщо. Та ще ці дебільні ескалатори у метро..." А Світлана їхала з радістю. Нарешті потрапить до театру!

Найбільше мріяла сходити до Ленкому — подивитись "живцем" Абдулова, Янковського, Караченцова. До того ж, їй надзвичайно імпонувала режисерська рука Марка Захарова.

З величезними труднощами зламала опір Анатолія і подружжя вирушило на "Юнону" і "Авось".

Чоловіка вистачило на півгодини. Найбільш обурювали його зонги у виконанні Павла Сміяна, соліста групи "Рокательє", приписаної тоді до штату театру. Що подієш — Толян був вихований на "Дозріли вишні в саду у дяді Вані"...

Роздратована молода дружина вперше виявила навідріз відмовившись залишити виставу.

Сусідом на їхньому ряду, зліва від неї, виявився Леонід. Він чув подружню сварку і після закінчення спектаклю запропонував розгубленій гості столиці провести її до станції метро "Маяковська".

Отямилися вони на Арбаті. За цікавою розмовою і не зчулися, як заглибилися вглиб Калінінського /нині Новоарбатський/ проспекту.

Світлана знайшла в особі випадкового знайомого справжнього однодумця. Про що тільки вони не говорили!. Він знав все, що знала вона і навпаки. Леонід не перепитував, що означає те чи інше слово або вираз, як це робив постійно Анатолій, з яким їй з цієї причини доводилося примушувати себе балакати приниженою мовою, адже словниковий запас чоловіка був менший від дружининого разів у сто. А тут...

Вона більше не грала набридливо-нав'язливу роль затурканої "женщины". Була сама собою — розкутою, кмітливою і дотепною.

Потім він провів її до метро. А вона... ладна була йти навіть до нього додому, так не бажала розлучатися. Світлана ще не зустрічала таких чоловіків!

Ні, він не був, навіть на перший погляд рафінованим інтелігентом який тільки й може, що вести зарозумілі бесіди. У ньому відчувалась якась внутрішня сила, хоч на вигляд звичайний молодий хлопець. Вона чомусь одразу беззастережно повірила кожному його слову. І коли сказав, що працює дитячим лікарем, сумнівів стосовно цього у неї не виникло. Хоча й казала їй Катерина, сестра Анатолія: "Дивись там у тій Москві, не заводь із чужими мужиками розмови — задурять памороки і зґвалтують".

"От якби я зустріла його раніше, — мріяла Світлана на шляху до готелю, — він міг бути моїм. Від цих зухвалих думок у неї щемно запалало в грудях, тепла хвиля чогось незбагненного і невідчутого п'янко прокотилася по кожній клітинці молодого, розбудженого жагучим почуттям тіла, розпеченою блискавкою млосно вдарила у пульсуючий від спопеляючих мрій мозок. І в ту ж мить важко зів'яла від пронизливо-невідворотнього: "Я — не вільна..."

Який скандал закатив їй Анатолій! Вона все винесла, адже підсвідомо розуміла провину від зустрічі і довгої прогулянки зі стороннім /ой, леле!/ чоловіком. Тільки вперто повторювала: "Я заблукала". А потім він її вдарив. Перший раз за півроку подружнього життя. І тут же — другий, третій... Наче щось відчув, якусь незбагненну переміну в поведінці дружини, загадкову для його куцого обмеженого мозку. Такі типи тільки й можуть, що захищати свою дуту й пихату ображену гідність криками і стусанами.

Вони зустрічалися з Леонідом ще два рази. В останню зустріч стали близькими... О, що то була за ніч /Анатолій тоді ночував у хлопця, з яким разом служили на флоті/! Які вишукані любощі знав її коханий... А потім стояв до вранішньої зорі біля неї навколішки, благав кинути чоловіка і вийти за нього заміж.

З яким хижим болем у серці вона йому відмовила...

Востаннє побачила його в день від'їзду на проспекті Миру, неподалік Ризького вокзалу, звідки вони мали їхати. Є ж чудеса на світі! Він виходив із "швидкої допомоги" у сліпучо-білому халаті.

— Ось, — раптом зніяковів, — терміновий виклик. Хлопчик захворів.

І німе запитання в сірих очах — чи не змінила своє рішення?

— Я — вагітна, Льончику. Від нього... — скрикнула-видихнула, аж серце зайшлося від болючої спазми.— Це буде моя дитина, — сказав, наче з плечей важкий тягар скинув. — Зачекай я швидко...

Та, напевно, стан маленького пацієнта виявився важким. Світлана прочекала годину, аж зненачька побачила Анатолія, який вилазив із таксі.

— Ти чого тут стовбичиш, поїзд через годину, треба клумаки збирати!

А вона вже й забула, що треба їхати додому...

— Приїдемо, — хвацько процідив /наче плюнув/ з верхньої полиці Анатолій, — зроблю тобі дитину. Якраз кабанчики підростуть, буде що поїсти на хрестини.

...Відійшовши від вікна, Світлана рішуче накинула на плечі кофтину і обережно вийшла у тамбур. Поїзд зупинився, вона відчинила двері, легенько зіскочила на перон. Трохи постояла і...пішла навпростець, до невеличкої будівлі вокзалу.

Через півгодини повз станцію пройшов зустрічний на Москву...

Юрій ЛУКАШЕВСЬКИЙ.
м. Новоукраїнка.

КАЛЕЙДОСКОП ОСОБИСТОСТЕЙ

Що таке особистість? Якщо дуже просто, це — людина-носій свідомості та індивідуального життєвого досвіду, яка є суб'єктом та об'єктом соціальної діяльності.

Існують численні спроби звести безмежну кількість людських індивідуальностей у порівняно невелику систематизовану типологію особистостей. Сьогодні ми познайомимо вас з однією з них, створеною російським вченим А.Ф.Лазурським. Він вважав, що риси особистості визначаються двома складовими — вродженою нервово-психічною будовою людини, яка розвивається впродовж життя, та сформованими під зовнішнім впливом ставленнями людини до її оточення. Лазурський розмежовує нижчий, середній та вищий психічні рівні за мірою складності та багатства якостей людини. На вищому рівні творчість є необхідним показником особистості, а талант та геніальність — мірою її вираження. Люди на цьому рівні розрізняються за колом їх творчої діяльності. Це може бути суспільність; знання (окремо — індуктивні та дедуктивні); краса; зовнішня діяльність; ініціатива; система, організація; влада.

На середньому рівні розвитку знаходяться ті, в кому поєднуються набуті якості з впливом вроджених особливостей. Лазурський розрізнює непрактичних теоретиків, ідеалістів, до яких він відносить вчених та митців, а також практиків-реалістів, серед яких є суспільники, господарники, лідери-керівники. На цьому рівні є й комбіновані типи: науково-практичні, науково-суспільні та художньо-практичні. Особливий інтерес викликають реалісти-суспільники. Як вважає Лазурський, вони поділяються на внутрішньо-афективних, які діють більше у власних переживаннях, та зовнішньо-діяльних, які намагаються переінакшити своє оточення, діючи з холодною, раціональною цілеспрямованістю.

Можливо, вам вдасться пізнати у якомусь типі себе.

ВЧИМОСЯ ЗНІМАТИ БІЛЬ

/Продовження. Початок див. у № 44/

Отже, болять зуби верхньої щелепи. З нею справитися буде важче, але треба вірити у перемогу. Основну точку знаходимо, орієнтуючись по козелку вуха. Просунувши палець вперед на 2-2,5 см ви намацаєте під виличною дугою заглиблення. Точка знаходиться тут. Вона не найбільш приємна в роботі, тому треба набратися терпіння.

Перша допоміжна — поруч, і на цьому ж рівні. Посувайте палець під виличною дугою ще трохи вперед. Другу координату підкаже кут ока: відступіть від нього назад на півсантиметра — ви матимете потрібну точку на пересіченні цієї вертикалі з основою виличної дуги.

Друга допоміжна — також поруч з основною, але з протилежного боку, ближче до вуха. Пошукайте зверху і спереду від козелка заглиблення — це і є вона.

Третя — під носом, трохи нижче його основи.

Четверта — на пересіченні горизонталі від третьої точки та вертикалі, прокладеної через зіницю ока.

/Для тих, хто має змогу дістати атласи з рефлексотерапії, повідомляємо назви точок: римська цифра означає номер меридіану, арабська — порядковий номер на меридіані.

Нижня щелепа: основна — позамеридіанна, перша допоміжна — цзя-че /Ш-6/; друга — да-ін /Ш-5/; третя — позамеридіанна, четверта — чен-цзян /ХУ-24/.

Верхня щелепа: основна — ся-гуань /Ш-7/; перша допоміжна — цюань-ляо /У1-18/; друга — ер-мень /Х-21/; третя — жень-чжун /ХШ-26/; четверта — цзюй-ляо /Ш-3/.

Тепер повторимо деякі принципи. Перше: для заняття — якщо працюємо правильно — досить основної точки. Друге: допоміжні точки потрібні для "полірування", але треба мати на увазі, що будь-яка з них може стати основною; це вам підкаже рівень больової чутливості точки: якщо допоміжна більш болюча — вона і є основною. Третє — незважаючи від перерахованих, будь-яка хвороблива точка на обличчі є підказкою: працюємо тут.

Є ще один засіб /теж допоміжний!/, щоб зняти зубний біль: вплив на проекцію внутрішніх органів на мочці вуха.

Методика роботи не складна: подушечкою великого пальця торкаєтесь мочки позаду, а подушечкою вказівного — зверху /тобто з зовнішнього боку/. Працюємо тільки з невеличкою ділянкою мочки: не посередині — там знаходяться точки очей, вони нам не потрібні, — а по колу, на 3-5 мм від краю. Притиснули. Якщо не болить — посуньтесь трохи далі. Заболіло — ось тут і працюйте. Принцип для орієнтування той же — по больовому відчуттю.

ШКОЛА САМОВДОСКОНАЛЕННЯ

На попередньому занятті ми говорили про механізми формування самооцінки та про те, що вона важить у житті людини. Нагадаю, що в основі будь-яких відповідностей між нашими очікуваннями та нашою поведінкою лежить так званий механізм "самореалізуючогося пророцтва". Кожній людині властиві якісь очікування від оточуючого середовища що до себе. У більшості своїй саме вони формують наші погляди та результати нашої поведінки, причому дуже часто тут "бажане" (тобто, уявне) видається за дійсне. Так, якщо юнак чи дівчина впевнені, що нікому не подобаються, то вони й ведуть себе відповідно оцій своїй "вірі", і будь-які реакції оточуючих відносно себе пояснюють чи уявляють собі виходячи саме з неї.

Сьогодні ми спробуємо подумати над тим, чому так гостро й боляче реагують на перші життєві проблеми саме молоді люди. Чому саме серед молоді найбільше тих, хто повністю розчарувався у житті після "зради" коханої людини, або й попробував покінчити з собою, "висвітившись" у своїй непотрібності нікому та у неможливості знайти порозуміння чи щире співчуття?

У чому, на мій погляд, полягає особливий драматизм юності? Проблем тут, як мінімум, дві.

По-перше, це разюча дисгармонія між ідеалізованим юнацьким уявленням про життя і тією жорсткою реальністю, в яку входить вчорашній школяр або студент, учорашня "велика дитина". Міра невідповідності буває, звичайно, різна, проте навряд чи комусь вдається повністю уникнути цього на порозі дорослого життя. Цей період можна порівняти з кризою під час хвороби: після неї або видужують або... Все — в залежності від організму та дієвості ліків. Відповідно й у нашому випадку — реакція на зіткнення ідеалізованого та реального життя у одного приводить до тяжкої психічної травми, а в іншого викликає лише ледь помітні зміни в характері.

По-друге, прагнення до максималізму, спрямованість на вищі досягнення у майбутньому — те, що є самою сутністю юності, резервами розвитку особистості, — може перетворитися у зневаження сьогоднішнім днем, сьогоднішньою працею над собою, без якої не може бути і майбутніх досягнень. Молода людина постійно готується жити. Не живе у реальному сьогоденні, а готується жити колись завтра. Реальне життя, особливо його труднощі, невдачі, проблеми сприймаються, таким чином, значно легше, але, відповідно, й досвід їх подолання значно "тонший", ніж повинен би бути у наш час. Поступово подібне "позачасове" існування перетворюється у такий собі наркотик, поєднуючий у собі одночасно самообман та згасання реально закладених у людині творчих можливостей: немає опори для майбутнього в сьогоднішньому житті, немає чергової сходинки, на котру ставлять ногу, роблячи крок вгору.

Непідготовленість до адекватного сприйняття реального життя плюс неможливість розібратися у собі та невміння працювати над собою, — ось, мабуть, головні причини цих двох проблем юності. Однак це лише верхівка айсберга, в основі якого практично повна відсутність у нашій країні відповідної системи соціалізації молоді. Ні сім'я, ні школа, ні будь-які інші соціальні інститути не готують молоду людину до входження у той світ, в якому їй випало реально діяти. Не готують, по-перше, тому що самі не мають жодного уявлення про нього, а по-друге, тому що подібна підготовка має на увазі необхідність для підростаючої особистості вільно та самостійно діяти вже сьогодні, що неможливо в межах існуючої системи та практики виховання.

Отже, залишається тільки один шлях — самостійно працювати над собою, намагатися відповісти на питання "хто я?", "чим я відрізняюсь від інших?", "чому я такий?", "що я мушу робити з собою таким далі?" Треба діяти, вивчати та пізнавати себе, вибудовувати по крихтах своє ідеальне "я", створювати глобальні життєві плани, ставити собі майже недосяжні цілі. У цьому сенс молодості: те, про що мрієш зараз — здійснюєш потім усе життя. Треба вчитися переплавлювати розчарування в собі, невіру в себе, невдоволення собою в стимули до самовдосконалення, в сьогоднішню працю над собою.

І першим кроком у цьому напрямку повинно бути пізнання себе. Як ви ставитесь до себе? Це питання може здатися дивним: ну хто ж ставиться до себе погано? Але не все так просто. Річ у тому, що наше ставлення до себе — це є притаманний нам стиль життя, наш погляд на свою роль у цьому світі.

Вона може бути або активною, або ж пасивною — відповідно до того, вважаємо ми себе господарем своєї долі, або ж схильні перекладати цей тягар на інших. У психологів є досить точні інструменти для того, щоб визначити це. Я пропоную вам скористатися спеціальним тестом.

Приведені нижче твердження відносно деяких життєвих подій та ситуацій потрібно уважно прочитати і відповісти "так" (якщо ви цілком згодні) або "ні" (якщо ви не поділяєте цієї думки). Якщо ви не можете точно визначити свою позицію, ставте "нуль".

1) Успіхи в житті залежать більше від сприятливого збігу обставин, ніж від власних здібностей та зусиль людини.

2) Більшість розлучень відбувається тому, що люди не бажають пристосовуватися одне до одного.

3) Хвороба — справа випадку. Якщо вже судилося захворіти, то нічого не поробиш.

4) Люди залишаються самотніми тому, що самі не виявляють цікавості та уваги до оточуючих.

5) Здійснення моїх бажань часто залежить від елементарного везіння.

6) Марно докладати зусилля для того, щоб здобути прихильність та симпатії інших людей.

7) Зовнішні обставини — батьки та добробут — впливають на сімейне щастя не менше, ніж стосунки подружжя.

8) Я часто відчуваю, що мало впливаю на те, що відбувається зі мною.

9)Мої шкільні оцінки частіше залежали від випадкових обставин (скажімо, настрою вчителя), ніж від моєї підготовки до уроку.

10) Коли я будую свої плани, то, взагалі, я вірю в те, що зумію їх здійснити.

11) Те, що багатьом людям здається вдачею або везінням, є лиш результатом довгочасних цілеспрямованих зусиль конкретної людини.

12) Правильний спосіб життя може допомогти більше, ніж лікарі та ліки.

13) Якщо люди не підходять одне одному, то всі їх намагання налагодити сімейне життя будуть марні.

14) Те добро, що я роблю, звичайно буває належним чином оцінене іншими.

15) Діти виростають такими, якими їх виховують батьки.

16) Гадаю, що випадок чи доля не відіграють важливої ролі у моєму житті.

17) Я намагаюсь не планувати наперед, бо багато чого залежить від того, як саме складуться обставини.

18) У сімейних конфліктах я частіше відчуваю винним себе, ніж протилежну сторону.

19) Якщо я дуже захочу, то зможу здобути прихильність будь-кого.

20) На дітей впливає так багато різних обставин, що зусилля по їх вихованню дуже часто марні.

21) У неприємностях та невдачах, які траплялися в моєму житті, частіше всього винні інші люди.

22) Мені завжди важко зрозуміти, чому я подобаюсь одним і не подобаюсь іншим людям.

23) На жаль, заслуги людини часто залишаються невизнаними, незважаючи на всі її старання.

24) У сімейному житті бувають конфлікти, які неможливо вирішити навіть при найсильнішому бажанні.

25) Багато з моїх успіхів стали можливими тільки завдяки допомозі інших людей.

Свої відповіді ви можете пересилати на адресу редакції:

В наступному випуску Клубу ми детально розглянемо можливі варіанти ваших відповідей і проаналізуємо вибрану вами життєву позицію.

800 крб. — і більше

КІРОВОГРАДСЬКОМУ ТРОЛЕЙБУСНОМУ УПРАВЛІННЮ

потрібні на постійну роботу:

водії тролейбусів — заробітна плата 600 — 850 крб.

електромонтер по ремонту та обслуговуванню обладнання — заробітна плата 500 — 600 крб.

слюсар по ремонту автомобілів — заробітна плата 300 — 500 крб.

контролер пасажирського транспорту — заробітна плата 405 крб.

начальник дільниці служби рухомого складу — заробітна плата 690 крб.

майстер служби рухомого складу 3 групи — заробітна плата 615 крб.

майстер служби енергогосподарства — заробітна плата 585 крб.

заступник начальника управління — заробітна плата 840 крб.

Робітники управління мають право на безкоштовний проїзд у міськелектротранспорті. Забезпечуються дитячим садком.

За довідками звертатися у відділ кадрів управління. Їхати тролейбусами №№ 2, 4, 8 до зупинки "Кінотеатр "Ятрань", тролейбусами №№ 3, 5, 7, 1, до зупинки "Обласна лікарня". Тел.: 55-30-75.

МИ — біля "ЯТРАНІ"

АДМІНІСТРАЦІЯ КІРОВОГРАДСЬКОГО ТРОЛЕЙБУСНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОВОДИТЬ НАБІР НА КУРСИ ПІДГОТОВКИ ВОДІЇВ ТРОЛЕЙБУСІВ 3-ГО КЛАСУ НА УЧБОВО-КУРСОВОМУ КОМБІНАТІ "ОБЛЖИТКОМУНУПРАВЛІННЯ".

ФОРМА НАВЧАННЯ ДЕННА. СТРОК НАВЧАННЯ — 6 МІСЯЦІВ.

ПОЧАТОК ЗАНЯТЬ В МІРУ КОМПЛЕКТУВАННЯ ГРУПИ.

УЧНІ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬСЯ СТИПЕНДІЄЮ У РОЗМІРІ 208 КРБ.

ЗА ДОВІДКАМИ ЗВЕРТАТИСЯ У ВІДДІЛ КАДРІВ УПРАВЛІННЯ.

ЇХАТИ ТРОЛЕЙБУСАМИ №№ 3, 5, 7, 1 ДО ЗУПИНКИ "ОБЛЛІКАРНЯ", ТРОЛЕЙБУСАМИ №№ 2,4,8 ДО ЗУПИНКИ "КІНОТЕАТР "ЯТРАНЬ".

Загублений студентський квиток № 1426, виданий Кіровоградським машинобудівним технікумом на ім'я Надії Миколаївни КРАМАР, вважати недійсним.

Загублений студентський квиток № 0101127, виданий Кіровоградським інститутом сільськогосподарського машинобудування на ім'я Олега Миколайовича ЩЕРБИНИ, вважати недійсним.

Загублений студентський квиток № 782316, виданий Кіровоградським машинобудівним технікумом на ім'я Оксани Олександрівни Целуйко, вважати недійсним.

Загублений студентський квиток № 14507, виданий Кіровоградським машинобудівним технікумом на ім'я Ігоря Івановича БАРСЬКОГО, вважати недійсним.

Загублений диплом /ВТ=1 № 132569/, виданий Кіровоградським технікумом радянської торгівлі на ім'я Наталії Володимирівни КОЛТУН, вважати недійсним.

Вітаємо!

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ НАДІЮ ОЛЕКСІЇВНУ КОВАЛЕНКО.

Бажаєм радості багато
Хай завжди буде в вашій хаті
Достаток, щастя і тепло
Благополуччя і добро.

Дочка Наталія, мама Віра, Василь Дмитрович, сестра Валентина, зять Ваня, племінники Андрійко і Сергій.

звертаємо вашу увагу:

У справах об'яв телефонуйте

22-04-84 і 22-47-22

СПІВЧУТТЯ

Рада Спілки молодіжних організацій Кіровоградщини, редакція газети "Молодий комунар" висловлюють глибоке співчуття заступнику голови ради СМОК Василю Гуцу з приводу смерті його матері

Раїси Григорівни.

Шаховий клуб "Каїса"

ДЕСЯТИЙ ТУР КОНКУРСУ

Перш ніж запропонувати вам завдання нового туру, пропонуємо перевірити завдання минулого.

Завдання 1

1. Cd3 — 2. Kg6x
1. ... Cc7 2. Ff6x
1. ... Td6 2. Fe4x
1. ... Kd6 2. Fc1x

Завдання 2

1. Fd2 — 2. Kg3x
1. ... Te3 2. F:e3x
1. ... Td3 2. F:d3x
1. ... GF 2. F:f4x
1. ... Fd4 2. T3d4x
1. ... Fe5+ 2. Te5x
1. ... Ff6+ 2. Kf6x

Завдання 3

1. Kp:b2 Te6+ 2. Fe5 Tf6 3. Fh2x
1. ... Td6+ 2. Fd4 Tf6 3. Fh4x
1. ... T:c6 + 2. Fc3 Tf6 3. Fh3x

Завдання 4

1. Kph5 — 2. Fg5+e5 3. CF7x
1. ... Tf4 2. Fc5+K:c5 3. K:f4x
1. ... Kf4 2. K:f4 C:f4 3. Ce4x
1. ... Cf4 2. Ce4+T:e4 3. Fc5x

А зараз десятий тур.

Завдання 1

Білі: Kpa4, Fc8, Tc6, Te3, Ca6, Cg1, Kc4, Ke4, (8)

Чорні: Kpd4, Fg7, Ch1, Tf7, n.n. c3, d5, d3, e2 (8)

Мат в 2 хода /2 очка/

Завдання2

Білі: Kpg2, Fe2, Tg5, Cf4, Kc4, Ke4, n.n. a2, e5 (8)

Чорні: Kpd4, Ta7, Kc8, Kh1, n.n. b3, c5, c3, d5 (8)

Мат в 2 хода /2 очка/

Завдання 3

Білі: Kph7, Fb6, Th5, Ce5, Cf5, Kb5, Kh4, n.n. c5, d3, d6, f4 (11)

Чорні: Kpd5, Tc8, Tc1, Ch8, Ka5, Kh1; n.n. d7, f6 (8)

Мат в 3 хода

Завдання 4

Білі: Kpe1, Fd6, Ta1, Th1, Ce3, Kc2, Ke8, n.n. a4, b3, c3, c6, g3, g6, h3 (14)

Чорні: Kpe4, Cf8, n.n. a5, b4, e7, e5, g7, h4 (8)

Мат в 3 хода /3 очка/.

ТБ

понеділок

■ 2 ГРУДНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

16.00 УТН. 16.10 Концерт дитячої художньої самодіяльності. 17.20 Мультфільм. Прем'єра документального фільму "Вони стоять переді мною". 18.00 Музичний фільм "Кобзо моя". 19.00 УТН. 19.30 "Хто ми..." Громадсько-політичний відеотижневик. Частина 1. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Пісенний вернісаж-92. 21.20 "Хто ми...". Частина 2. 22.20 Вечірній вісник. 22.50 Концерт, присвячений відкриттю Першого Всеукраїнського кінофестивалю. 0.00 УТН. 0.15 Нічний телезал. Художній фільм "Пропала грамота".

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.05 "І аз воздам". Прем'єра фільму-вистави. 11.20 ТСН. 12.10 Марафон-15. 13.50 Телемікст. 14.35 Блокнот. 14.40 Вам це потрібно? 14.50 Біржовий пілот. 15.00 ТСН /з сурдоперекладом/. 15.15 Це було... було... 15.35 "Коли мені буде 54 роки" Художній телефільм. 17.00 Дитяча година. З уроком німецької мови. 18.00 За законами ринку. 18.30 ТСН. 18.45 "І аз воздам". Прем'єра фільму-вистави. 21.00 Інформаційна програма. 21.35 Авторське телебачення. 23.35 ТСН. 23.50 "Петерс-поп-шоу". 0.55 Бальні танці. Супер-кубок світу-91.

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнастика. 8.15 Італійська мова. 8.45 "Посвячення". Документальний телефільм. 9.00 Виступає оркестр російських народних інструментів "Сибір". 9.45 "Ще одна посмішка". Фільм-концерт. 10.15 Мультфільми. 10.40 Російський прапор. 1.00 Документальний фільм. 1.10 Російські меценати. 11.30 Т.ІН.КО. 12.00 Камера досліджує минуле. 13.00 Концерт артистів балету Московського театру "Російський балет". 14.25 Документальні телефільми. 14.45 "Творчість народів світу". 17.00 Музичний телеабонемент. 17.45 Прем'єра науково-популярного фільму "Крила Вітчизни". 18.45 Чемпіонат СРСР з хокею. "Сокіл" — "Хімік". 20.45 Телебіржа інформує. 21.15 Документальний фільм "Крик птаха". Частина 1. 21.55 "П'яте колесо". Художньо-публіцистична програма. 22.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.20 "П'яте колесо". /Продовження/.

вівторок

■ 3 ГРУДНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 Науково-популярний фільм "Микола Пирогов". 9.30 Фільм-опера "Ріголетто". 10.55 Для дітей. Канал "Д". 12.25 УТН. 16.00 УТН. 16.10 Для дітей. "Веселка". 16.40 На допомогу школі. Українська література. П.Грабовський. "Стогін". 17.05 Реклама. 17.10 Танцює Л.Семеняка. 18.00 На четвертій сесії Верховної Ради України. 19.00 УТН. 19.30 "Студія 1-е грудня". 20.45 На добраніч, діти! 21.00 На чевертій сесії Верховної Ради України. 22.00 Вечірній вісник. 22.30 На четвертій сесії Верховної Ради України. 23.30 УТН. 23.45 На четвертій сесії Верховної Ради України.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.05 ТБ Фінляндії представляє: документальний фільм. 9.30 Художній фільм. 11.00 Дитяча година. З уроком німецької мови. 12.00 ТСН. 12.10 Прем'єра документального телефільму "Колискова". 13.40 Телемікст. 14.25 Блокнот. 14.30 Економічне агентство. 15.00 ТСН. /З сурдоперекладом/. 15.15 Уроки Ольги Іванової. 15.30 Житіє Дон Кіхота і Санчо". Художній телефільм. Фільм 1. 1 серія. 16.35 Дитячий музичний клуб. 17.35 Мультфільм. 17.45 Світ захоплених. 18.00 Точка зору. Проблеми конверсії. 18.30 ТСН. 18.45 Ялта-91. 19.00 ТБ Фінляндії представляє: документальний фільм. 19.55 Художній телефільм. 21.00 Інформаційна програма. 21.35 Прем'єра документального фільму "Таємна війна". Фільм 1. "Напередодні". 22.40 ТСН. 22.55 Зустрічі у "Космосі". Естрадна програма. 0.30 П.І.Чайковський. "Манфред". 1.25 Атлетизм. Міжнародний турнір.

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнастика. 8.20 Французька мова. 1 рік навчання. 8.50 Французька мова. 2 рік навчання. 9.20 Мультфільми. 10.00 "Княгиня милосердя". Документальний фільм. 10.20 "Бесіди про російську культуру". 11.00 "П'яте колесо". Художньо-публіцистична програма. /Повтор/. 13.00 Прем'єра документального телефільму "Після фінішу". 13.30 Концерт камерної музики. 14.40 "Я вас кохав...". 15.10 Ритмічна гімнастика. 17.00 Грає дует баяністів В.Гайдуков і С.Ларіонов. 17.15 "Земля тривоги нашої". Прем'єра документального телефільму. 17.45 Підприємство і традиції. 18.00 Клуб мандрівників. /З сурдоперекладом/. 19.00 Парламентський вісник Росії. 19.15 Київська панорама. 19.45 Ліричні мелодії. 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 Надвечір'я. 21.50 Пісенний вернісаж-92. 22.10 Телефільм "Під святим Курилом". 22.25 ВІД за ВІД. Ведучий В.Цвєтов. 22.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.20 "Впервые именем таким..". Актриса Тетяна Ленникова

середа

■ 4 ГРУДНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 "Студія 1-е грудня". Післямова. 10.15 Документальний телефільм. (Кіровоград). 10.35 Шкільний екран. 5 кл. Музика. Казка в музиці. "Лускунчик". 11.10 Фільм з програми Першого Всеукраїнського кінофестивалю. Документальний фільм "Розірвання угоди". 11.35 "Альфа і омега". Науково-пізнавальна програма. 12.20 УТН. 16.00 УТН. 16.10 "Сонячне коло". 16.40 "Спадщина". 17.20 Прем'єра телефільму "Вслухаючись в Шевченкові рядки". 17.30 День за днем. (Кіровоград). 18.00 На четвертій сесії Верховної Ради України. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 На четвертій сесії Верховної Ради України. 22.00 Вечірній вісник. 22.30 УТН. 23.45 На четвертій сесії Верховної Ради України.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.05 ТБ Фінляндії представляє: документальний фільм. 9.35 Художній телефільм "Пором". 10.35 Мультфільм. 11.00 Дитячий музичний клуб. 12.00 ТСН. 12.10 Концерт оркестру народної музики Молдови "Флуераш". 13.50 Біржові новини. 14.05 Блокнот. 14.10 Партнер. 14.40 "Торговий ряд". Комерційний вісник. 15.00 ТСН. /З сурдоперекладом/. 15.15 Сьогодні і тоді. 15.45 "Житіє Дон Кіхота і Санчо". Художній телефільм. Фільм 1. 2 серія. 16.55 Дитяча година. З уроком англійської мови. 17.55 Світ захоплених. 18.10 Фільми-призери XIУ Всесоюзного фестивалю телефільмів. 18.30 ТСН. 18.45 "Спогад про майбутнє". 19.30 ТБ Фінляндії представляє: документальний фільм. 19.55 Художній телефільм "Пором". 21.00 Інформаційна програма. 21.35 Прем'єра документального фільму "Таємна війна". Фільм 2. 22.35 "Грудневі вечори у Державному музеї образотворчих мистецтв ім. О.С.Пушкіна". У перерві — ТСН. 0.30 "Оксамитове пиво".

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнастика. 8.15 Німецька мова. 1 рік навчання. 8.45 Німецька мова. 2 рік навчання. 9.15 Школа менеджерів. 9.45 Мультфільм. 10.05 Авторські програми Ю.Нагібіна. М.Лєсков. 11.00 Майстри. "З.Гердт запрошує". 11.45 Фольклор. Невідомі культури. Випуск 3. 12.30 ВІД за ВІД. Ведучий В.Цвєтов. 13.00 Музей на Делегатській. 13.30 "У дзеркалі естради". М.Муромов. 14.10 Поезія. М.Цвєтаєва. 14.55 "П.І.Чайковський. Пори року". Документальний телефільм. 17.00 Виступає лауреат телерадіоконкурсу "Голоси Росії" ансамбль "Радуниця". 17.15 Розминка для ерудитів. 17.45 Телефільм "За ескізами Миколи Реріха". 18.00 Київська панорама. 18.30 Чемпіонат СРСР з хокею. "Сокіл" — "Торпедо" /Усть-Каменогорськ/. У перерві — "Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує". 20.45 Пісенний вернісаж-92. 21.05 Розповідь про неспокій. О.Слісаренко. 21.00 Прем'єра Російського телебачення. "Тривоги і надії А.Сахарова". Частина 1. 22.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.20 Прем'єра Російського телебачення. Тривоги і надії А.Сахарова". Частина 2.

четвер

■ 5 ГРУДНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка". 8.45 УТН. 9.00 "Пломінь". Клуб української пісні. 10.20 Мультфільм. 11.30 Любителям хореографії. 11.40 Шкільний екран. 8 кл. Українська література. Розвиток мови. Відгук про документальний фільм. 12.10 УТН. 16.00 УТН. 16.10 Для дітей. "Веселка". 16.40 Документальний фільм "Мовою хати і поля". 17.00 "Вічна загадка любові". Г.Тютюнник. 18.00 На четвертій сесії Верховної Ради України. 19.00 УТН. 19.30 "Студія 1-е грудня". Післямова. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 На четвертій сесії Верховної Ради України. 22.00 Вечірній вісник. 22.30 На четвертій сесії Верховної Ради України. 23.30 УТН. 23.45 На четвертій сесії Верховної Ради України.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.05 Дитяча година. З уроком англійської мови. 10.05 З любов'ю до народної пісні. 10.45 Мультфільм. 11.05 Прем'єра документального телефільму "Чужого горя не буває..." Фільм 1. 12.00 ТСН. 12.10 За зведеннями МВС. 12.25 С.Прокоф'єв. "Заручини в монастирі". Фрагменти з опери. 13.45 Телемікст. 14.30 Економічне агентство. 15.00 ТСН /з сурдоперекладом/. 15.15 Осінь життя. 15.30 "Житіє Дон Кіхота і Санчо". Художній телефільм. Фільм 1. 3 серія. 16.40 Мультфільм. 16.55 .. До 16 і старші. 17.55 За зведеннями МВС. 18.10 ТСН. 18.25 Прем'єра документального телефільму "Молитва про храм". 19.35 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм "Презумпція невинності". 21.00 Інформаційна програма. 21.35 Клуб головних редакторів. 22.25 Концерт, присвячений пам'яті В.-А.Моцарта. 23.55 ТСН. 0.10 Міжнародна шестиденна велогонка серед професіоналів.

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнастика. 8.20 Іспанська мова. 1 рік навчання. 8.50 Іспанська мова. 2 рік навчання. 9.20 Російська мова. 9.50 Мультфільм. 10.10 "Подолання Мікеланджело Буонарроті". Театр пластичної драми. 11.00 "Жданов — протеже Сталіна". 11.45 "Спаси й сохрани". 12.35 "Росія і світ". 13.00 "Любі жінки". Фільм-концерт за участю А.Покровського. 14.10 "Вахтовики". Документальний телефільм. 14.30 "Танці стародавньої Еллади". 14.50 Ритмічна гімнастика. 17.00 "Заспіваймо, друзі". 19.00 Київська панорама. 19.30 Пісенний вернісаж-92. 20.00 Вісті. 20.20 На добраніч, діти! 20.35 Тайм ФК — "Динамо" /Київ/. 21.20 Музичний фільм "Соколи". 21.55 "П'яте колесо". Художньо-публіцистична програма. 22.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.20 "П'яте колесо" /Продовження/

п'ятниця

■ 6 ГРУДНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Відеоблок "Ранкова мозаїка" (Кіровоград на республіканське телебачення). 8.45 УТН. 9.00 "Студія 1-е грудня". Післямова. 10.15 Телефільм "Природне питання". 10.35 Музика В.А.Моцарта. Квартет V. 12.35 УТН. 16.00 УТН. 16.10 Чиста криниця. 16.40 На допомогу школі. Українська література. О.Гончар. "Собор". 17.15 Телефільм (Кіровоград). 17.35 "Дзеркало". Програма міської Ради народних депутатів. (Кіровоград). 18.00 На четвертій сесії Верховної Ради України. 19.00 УТН. 19.30 На четвертій сесії Верховної Ради України. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 На четвертій сесії Верховної Ради України. 22.00 Вечірній вісник. 22.30 На четвертій сесії Верховної Ради України. 23.30 УТН. 23.45 На четвертій сесії Верховної Ради України.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ранок. 9.05 ...До 16 і старші. 10.05 "Шолом". Зустріч з ансамблем єврейської музики "Алія". 10.35 Мультфільми. 11.05 Прем'єра документального телефільму "Чужого горя не буває..." Фільм 2. 12.00 ТСН. 12.10 "Віктор-переможець". Фільм-концерт. 13.55 Біржові новини. 14.25 Блокнот. 14.30 Бридж. Телебіржа. 15.00 ТСН /з сурдоперекладом/. 15.15 Концерт на стадіоні. 15.45 "Житіє Дон Кіхота і Санчо". Художній телефільм. Фільм 1. 4 серія. 16.55 Людина. Природа. Суспільство. 17.10 Фільм-дітям. "Витівки шибеника". 18.20 Студія "Антреприза" представляє. 18.30 ТСН. 18.45 Країна туманів, озер і традицій. 19.20 Людина і закон. 20.05 ВІД представляє: Поле чудес. 21.00 Інформаційна програма. 21.35 ВІД представляє. 23.35 ТСН. 23.50 Міжнародна шестиденна велогонка серед професіоналів. 0.30 ВІД представляє.

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнастика. 8.20 Англійська мова. 1 рік навчання. 8.50 Англійська мова. Сімейний альбом США. 9.20 Мультфільми. 9.50 Розминка для ерудитів. 10.20 Світ грошей Адама Сміта. 11.00 "Лапшедром". Вистава. 12.05 К-2 представляє. 12.50 Кабінет реформ — на Російському ТБ. 13.00 "Міст". Документальний телефільм. 13.50 "Прогулянка у ритмах степа". Фільм-концерт. 14.45 "Дім над Окою". Музей-садиба Полєнова. 15.15 Кіножурнал. 17.00 Повернення Карамзіна. 17.45 "Вертикаль". "Росія мені сниться рідко...". Документальний фільм. 18.20 Світ грошей Адама Сміта. 19.00 Київська панорама. 19.30 Пісенний вернісаж-92. 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 Прем'єра документального фільму "Друга російська революція". /Бі-Бі-Сі/. 5 серія. 21.00 Художній фільм з субтитрами "Пічаль останніх років". 23.20 Програма Філа Донах'ю.

субота

■ 7 ГРУДНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Ритмічна гімнастика. 7.50 На хвилі дружби. Співає Український хор "Журавлі". /Польща/. 8.50 Телефільм "Брати". 9.25 УТН. 9.40 М.Куліш. "97". Вистава Кіровоградського музично-драматичного театру ім.Кропивницького. (Кіровоград на республіканське телебачення). 12.00 Пісенний вернісаж-92. 12.20 Доброго вам здоров'я. Нові розробки в стоматології. 12.50 УТН. 13.00 Вперше на екрані УТ. Художній фільм із субтитрами "ЕСД". 14.35 "Скарб". Концертна програма для дітей. 14.55 Театр і час. 15.55 Концерт II Міжнародного фестивалю української музики. 16.45 "Як багато важить слово". 17.15 Фільм з програми Першого Всеукраїнського кінофестивалю. Науково-популярний фільм "Українське барокко". 17.45 Телетурнір "Сонячні кларнети". Самодіяльні художні колективи Івано-Франківської області. 19.00 УТН. 19.30 Земле моя. Відповіді на листи. 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Реклама. 21.10 Телефільм "Допомоги просять діти". 21.30 Молодіжна студія "Гарт". У перерві — 22.30 Вечірній вісник. 0.00 УТН. 0.15 Нічний телезал. Художній фільм "Вікно навпроти".

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

6.30 Ритмічна гімнастика. 7.00 Мультфільми. 7.30 Суботній ранок ділової людини. 8.30 ТСН. 8.45 У світі тварин. 9.30 Ранкова розважальна програма. 10.00 Здоров'я. 10.30 "Гонг". 11.45 Інститут людини. 12.30 Фігурне катання. Чемпіонат СРСР. Жінки. Довільна програма. 13.15 "Бурда моден" пропонує... 13.45 Служіння муз не терпить суєти. "Мої Кіжі". 14.15 "Нові імена". Музична програма. 15.00 ТСН. /з сурдоперекладом/. 15.15 Фільми режисера А.Калика. "Кохати". 17.00 ЕХ. Екологічна хроніка. 17.15 Рок-урок. 18.15 Прем'єра мультфільму "Бджола Майя". 23 серія. 18.40 Фігурне катання. Чемпіонат СРСР. Довільний танець. 19.30 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм "Остання ніч Шахерезади". 21.00 Інформаційна програма. 21.35 Фігурне катання. Чемпіонат СРСР. Парне катання. Довільна програма. 22.35 "До і після опівночі". У перерві — ТСН. 1.20 Міжнародна шестиденна велогонка серед професіоналів.

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 Гімнастика. 8.15 Документальний фільм. 8.35 "Тиша №9". 9.35 "Єгиптянин". Документальний фільм. 10.30 "Телееко". Науково-публіцистичний журнал. 11.00 Відеоканал "Плюс одинадцять". 13.20 "Дім на Чистих Прудах". 15.15 Супергра. "Зигзаг удачі". Відбірковий тур. 15.25 Своя дзвіниця. 15.40 Біла ворона. 16.40 Плавання. Чемпіонат Європи. 17.40 Паралелі. "Потішні ігри". Частина 2. 18.10 Київська панорама. 18.40 Класична музика.. 18.55 Парламентський вісник Росії. 19.10 "Познер і Донах'ю". Щотижнева програма з США. 19.55 Реклама. 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 І.Карпенко-Карий. "Безталанна". Вистава. 23.00 Телефільм. 23.20 Програма "А". "Петерс-поп-шоу".

неділя

■ 8 ГРУДНЯ

УТ (1 ПРОГРАМА)

7.30 Ритмічна гімнастика. 7.50 Концерт фортепіанної музики. 8.30 "У неділю вранці". Інформаційно-музична програма. 9.30 УТН. 9.45 Документальний фільм "Коні, чудо-коні". 9.55 "Пісенний вернісаж-92". 10.15 Художній телефільм-вистава "Кассандра". 11.45 Кукурік і КО. 12.45 УТН. 13.00 Для юнацтва. "Канал "Д". 14.30 Село і люди. 15.15 Ви нам писали. 16.00 Служба солдатська. 17.00 "Відсвіти". Пам'ятні сторінки історії української культури. 18.10 Реклама. 18.15 Телеспортарена. 19.00 УТН. 19.30 Перлини душі народної. 20.15 Телефільм "Минуле нагадує". 20.45 На добраніч, діти! 21.00 Реклама. 21.15 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує. 21.30 Прем'єра художнього телефільму "Очима Сатани". 23.00 Вечірній вісник. 23.30 Танцює ансамбль "Гонта". 0.00 УТН. 0.10 "Нічний телезал". "Яйце-райце". Естрадна розважальна програма.

ЦТ (1 ПРОГРАМА)

8.00 Ритмічна гімнастика. 8.30 ТСН. 8.45 Тираж "Спортлото". 9.00 Наш сад. 9.15 З ранку раненько. 10.00 На службі Вітчизні. 10.45 Мультфільм. 10.55 Ранкова зоря. 11.55 Клуб мандрівників. 12.55 Нива. Передача для селян. 13.40 Прем'єра документального фільму "Можайський бастіон". 14.00 Один в один. Розважальна програма. 15.00 ТСН /з сурдоперекладом/. 15.15 Діалог у прямому ефірі. 16.00 Міжнародний дитячий театральний фестиваль у Євпаторії. 17.15 Тхеквандо. Чемпіонат СРСР. 17.35 Казки і притчі народів різних країн. 17.40 Міжнародна панорама. 18.10 Уолт Дісней представляє... 19.00 Фігурне катання. Чемпіонат СРСР. Чоловіки. Довільна програма. 19.55 Прем'єра художнього телефільму "Це здорово, шефе". 1 серія. 21.00 Інформаційна програма. 21.35 "Що? Де? Коли?". 22.45 Телевізійний спортивний вечір. У перерві — 23.25 ТСН. 1.15 Джазові портрети. Ансамбль "Лідер". /США/.

ЦТ (2 ПРОГРАМА)

УТ (2 ПРОГРАМА)

8.00 На зарядку ставай. 8.15 Документальний фільм. 9.15 Спортивна програма. 10.15 "Важка доля з двома невідомими". Художник С.Панасенко. 10.55 "Імпровізація Іллі Ластова". 11.55 Фестиваль ляльок. "Рязанські оглядини". 12.05 "Потішки". Вистава Київського театру ляльок. 12.45 Камера досліджує минуле. "Хроніка однієї демонстрації". 13.55 Святе і вічне. 14.15 ТВО "Республіка" показує... Зустріч з членами Конституційного суду РРФСР. 15.15 Л.Андреєв. "Кінь у Сенаті". 16.00 Джазовий фестиваль "Осінні ритми 90-91". 16.30 Спеціальний комерційний вісник. 16.40 Плавання. Чемпіонат Європи. 17.40 Маю честь. "Мускули нової влади". 18.00 Чемпіонат світу з баскетболу серед професіоналів НБА. 19.00 "Петербурзькі могікани". С.Юрський у виставі "Кюхля". 19.30 "Мої діла — квітучі галявини". Художник Марина Белькевич". 19.55 Реклама. 20.00 Вісті. 20.20 Вечірня казка. 20.35 Прем'єра документального фільму "Друга Російська революція". /Бі-Бі-Сі/. 5 серія /повтор/. 21.30 Телебіржа інформує. 22.00 К-2 представляє. 22.55 Реклама. 23.00 Вісті. 23.20 "Мистецтво високої моди". 0.00 Естрадна програма.

НА ДОЗВІЛЛІ

По горизонталі: 7. Великий перелітний птах. 8. Історичний роман. 3. Тулуб. 11. Вид міського транспорту. 12. Частка, частина, певна норма. 13. Зведений нотний запис ансамблевої музики. 16. Рибіна річ. 17. Різновид багату. 18. Режисер-постановник фільму "За двома зайцями". 21. Зовнішня витонченість, краса в рухах. 22. Місце для нарад на військових судах. 23. Діючий вулкан у Антарктиді. 24. Бланк для запису певних відомостей. 29. Чарівний птах, символ вічного відродження, невмирущості. 30. Залучення всіх працівників для виконання термінового завдання. 31.

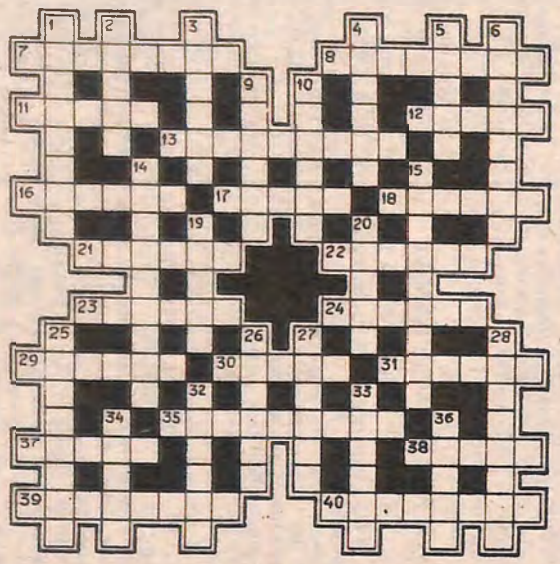

КРОС ВОРД

Гірський масив на Кольському півострові. 35. Гудзики, нявхи, годинникові стрілки (загальна назва). 37. Ансамбль із дев'яти виконавців. 38. Рід меблів. 39. Німецький конструктор дирижаблів. 40. Супутниця бога Діоніса.

По вертикалі: 1. Бойова та мисливська зброя австралійських аборигенів. 2. Гірський масив з найвищою точкою Карпат. 3. Деталь духового музичного інструмента. 4. Освітлювальний прилад. 5. Сріблясто-білий м'який метал. 6. Початок ранку перед появою сонця. 9. Злий дух, нечиста сила. 10. Бухта, губа, лагуна, фіорд (загальна назва). 14. Український композитор, автор опери-балету "Вій". 15. Канонічні... — частина Нового завіту. 19. Математичний знак. 20. Твір станкового живопису. 25. Холодна зброя ударної дії. 26. Давньоримський поет-сатирик. 27. Договір про морське або повітряне перевезення. 28. Сільськогосподарська машина. 32. Столиця Ірландії. 33. Пернність. 34. Кільчастий тюлень. 35. Автор романів "Син загиблого", "Червоний сніг".

Склав В.МАНОЙЛЕНКО.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД, ВМІЩЕНИЙ В № 43 "МК".

1. Авгури. 2. Атлас. 3. Факір. 4. Адоніс. 5. Свита. 6. Панда. 7. Архар. 8. Халва. 9. Хафіз. 10. Тіара. 11. Ладан. 12. Кадіс. 13. Туман. 14. Верес. 15. Планк. 16. Фатум. 17. Аврелій. 18. Флора. 19. Алхімія. 20. Ватікан. 21. Раллі. 22. Ванна. 23. Аутодафе. 24. Мілан. 25. Фурія. 26. Перов. 27. Тонна. 28. Чадра. 29. Зеніт. 30. Галан. 31. Мойва. 32. Схима. 33. Бонза. 34. Герма. 35. Хорол. 36. Ахундов. 37. Орфей. 38. Рабле. 39. Бруно. 40. Аврора. 41. Чалма. 42. Озеро. 43. Амулет. 44. Ярило. 45. Ангел.

Популярний естрадний співак Сосо ПАВЛІАШВІЛІ.

Фото В.Гриба

ВІН — ТАКИЙ

Як тільки сонечко зайшло,
В селі біля криниці
Зібралися погомоніть
Старі і молодиці.
— Ви чули про переворот?
— Питає тітка Тася. —

Перевернулася гарба,
Аж курява знялася.
— Це пустячок, не диво,
Озвалася Оксана. —
До нас годину-дві тому,
Зайшла кума Тетяна
І повідомила таке:
— Ми чули разом з дідом,
Що ніби Гришу Гультяя
Нагородили СНІДом.
—Ха-ха! — сміється дід Явтух. —
Гриць чарку випить любить
І він же нагороду ту
Пропє...
Або загубить.

Анатолій ВИСОЦЬКИЙ.

VIDEO

м.Кіровоград, вул.Полтавська, 71

НЕДІЛЯ, 1 ГРУДНЯ

10.00 "Земля до початку часу". Мультфільми.
11.30 "Людина, котра вбила Сегуна". Бойовик.
13.30 "Фантомас проти Інтерполу". Пригоди.
15.30 "Захід". Детектив.
17.30 "Радіоактивна школа". Жахи.
19.30 "Сила пристрасті". Пригоди.
21.30 "Один у будинку". Комедія.

ПОНЕДІЛОК, 2 ГРУДНЯ

10.00 "Срібні яструби". Мультфільми.
11.30 "Війна крижаних піратів". Фантастика.
13.30 "Той, хто йде крізь полум'я". Пригоди.
15.30 "Тиша і блаженство". Бойовик.
17.30 "Швидкі зміни". Комедія.
19.30 "Людина, яка біжить". Бойовик.
21.30 "Пляжні дівчата". /Фільм для дорослих/.

ВІВТОРОК, 3 ГРУДНЯ

10.00 "Олімпійські ігри звірів". Мультфільми.
11.30 "Кулак Брюса Лі". Бойовик.
13.30 "Порядні хлопці носять чорне". Бойовик.
15.30 "Ескалібур". Пригоди.
17.30 "Колеса у вогні". Фантастика.
19.30 "Другий зір". Комедія.
21.30 "Графиня Чатерлей". /Фільм для дорослих/.

СЕРЕДА, 4 ГРУДНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 "Остання сутичка Брюса Лі". Бойовик.
13.30 "Життєва сила". Фантастика.
15.30 "Бійка в Бетлкрік". Бойовик.
17.30 "Мільйони Брустера". Комедія.
19.30 "Кращі з кращих". Бойовик.
21.30 "Гвенделен". /Фільм для дорослих/.

ЧЕТВЕР, 5 ГРУДНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 "Кіборг". Фантастика.
13.30 "Червоношкірий воїн". Вестерн.
15.30 "Біжи без оглядання". Комедія.
17.30 "Свідок". Детектив.
19.30 "Багатогранний варіант". Комедія.
21.30 "Смертельний стриптиз". Бойовик.

П'ЯТНИЦЯ, 6 ГРУДНЯ

10.00 "Чоловік-павук". Мультфільми.
11.30 "Помста ніндзя". Бойовик.
13.30 "Смерть вище безчестя". Бойовик.
15.30 "Термінатор 1". Бойовик.
17.30 "Божевільний Макс 1". Фантастика.
19.30 "Лікар з чужої планети". Комедія.
21.30 "Приватні уроки". /Фільм для дорослих/.

СУБОТА, 7 ГРУДНЯ

10.00 "Гулівер". Мультфільми.
11.30 "Ніндзі-черепашки 1". Бойовик.
13.30 "Вторгнення в США". Бойовик.
15.30 "Відьми". Жахи.
17.30 "Божевільний Макс II". Фантастика.
19.30 "Термінатор 2". Бойовик.
21.30 "Жорстокий квиток на Гавайї". Бойовик.

НЕДІЛЯ, 8 ГРУДНЯ

10.00 "Рожева пантера". Мультфільми.
11.30 "Ніндзі-черепашки II". Бойовик.
13.30 "Поліцейський і бандит". Комедія.
15.30 "Дикі острови". Пригоди.
17.30 "Божевільний Макс III". Фантастика.
19.30 "Термінатор 2". Бойовик.
21.30 "Грецька смоковниця". /Фільм для дорослих/.

Тест для жінок

"...Тільки чесно: я вам подобаюсь?"

Є так гра — один з компанії виходить за двері, а інші досить відверто висловлюють свою думку про нього. Потім ведучий гри "викладає" ці думки обговорюваному, не називаючи, однак, їх "авторів"...

Словацькі соціологи пропонують більш невинний спосіб перевірити, чи відповідає думка оточуючих вашій самооцінці. Можливо, цей тест допоможе вам дізнатись про себе щось нове, може й несподіване...

1. Чим ви керуєтесь, вибираючи в магазині дещо із прикрас, косметики чи парфумів:

а) ціною /чим дорожче, тим краще/ — 4 бали;
б) тільки своїм смаком, бажанням — 3 бали;
в) порадою подруги — 2 бали.

2. Який подарунок чоловіка, жениха чи знайомого вас більше порадує:

а) гарний букет — 4 бали;
б) дорогі духи — 2 бали;
в) якась оригінальна дрібничка — 3 бали.

3. У вас є можливість повністю змінити свій гардероб. За яким принципом ви будете обирати одяг:

а) із ваших улюблених кольорів — 2 бали;
б) тільки наймодніший — 4 бали;
в) той, що вам до лиця — 3 бали.

4. Ваше замовлення в ательє, нарешті, виконали, але, на жаль, з'ясувалось, що плаття не підходить... Що ви з ним зробите:

а) спробуєте щось підправити — 3 бали;
б) заховаєте у шафу, аби не засмучуватись і забудете про нього — 4 бали;
в) запропонуєте комусь із знайомих — 2 бали.

5. У вашого чоловіка костюм у дрібну смужку. Яку сорочку виберете для нього:

а) також у смужку — 3 бали;
б) однотонну — 2 бали;
в) модну картату з підхожою гамою — 4 бали.

А тепер підрахуємо бали.

Від 10 до 13. Ви занадто самокритичні! Основні риси вашого характеру — скромність і невпевненість у собі. Вам хочеться змінити щось у вашому житті? Перш за все змініть... зачіску, пошийте модне вбрання. Повірте ви здивуєте не тільки оточуючих, а й себе.

Від 14 до 17. Самовпевненості у вас не відбереш! Хоча, для цього є й деякі підстави. Ви жіночні, приємні у спілкуванні, як правило, вмієте знайти підхід до людей. Секрет вашого успіху у тому, що ви завжди знаєте, що вам пасує, а що — ні, кому ви подобаєтесь, а кому — ні, і не прагнете чогось неймовірного чи важкодійсненного.

Від 18 до 20. Вам не здається, що ви занадто самовпевнені?! Не ображайтесь, але такт в поведінці, смак у одязі, м'якість у спілкуванні з людьми зробили б вас більш привабливою.

Тест, звичайно, жартівливий, однак, може варто задуматись і спробувати змінити щось у собі?

КІНОРЕПЕРТУАР

м. Кіровоград

Кінотеатр "Комсомолець".

З 2-го грудня розпочинається фестиваль "Шедеври європейського кіно, невідомі на Україні". Запрошуємо переглянути художній фільм "Нічний портьє" італійських кінематографістів. Сеанси: 9.40; 11.50; 14.00; 16.10; 18.10; 20.30. Попереджаємо, стрічка демонструється тільки для дорослого глядача.

Кінотеатр "Ятрань".

У великому залі з 2-го по 8 грудня ви можете подивитись гостросюжетну американську стрічку "48 годин". Початок сеансів :10.30; 12.30; 14.30; 16.30; 18.30; 20.30. Малий зал кінотеатру чекає глядачів, небайдужих до східних єдиноборств. Демонструватиметься китайський художній фільм "Непереможна нога". Сеанси: 10.20; 12.20; 14.20;16.20;18.20; 20.20.

Кінотеатр імені Дзержинського.

З 1-го грудня у червоному залі ви можете повеселитись, знайомлячись з пригодами героїв франко-італійського фільму "Жінка в дарунок". Початок сеансів: 10.10; 12.10; 14.10; 16.10; 18.10; 20.10. Чак Норріс у фільмі "Октагон" — повідомляємо тих, хто має намір відвідати зелений зал. Нагадуємо сеанси: 10.20; 12.20; 14.20; 16.20; 18.20; 20.20.

Засновники—координаційна рада СМОК і трудовий колектив редакції

Наш р/р № 002700202 у дирекції Укрсоцбанку м. Кіровограда, МФО 323293.

НАША АДРЕСА: 316050, МПС, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 22-54-26; відповідального секретаря — 22-27-65; секторів: економіки та екології — 22-04-84; культури і моралі — 22-29-92; комсомольського життя та політики — 22-04-84; учнівської та студентської молоді — 22-59-82; соціальних проблем — 24-66-79; робітничої молоді і спорту — 24-64-21; фотолабораторії — 24-94-94; коректорської — 23-61-83; оголошень — 22-59-82; бухгалтерії — 22-47-22.

Редактор М. ШВОРАК

Обласна друкарня, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

Газета виходить щосуботи. Зам. №825 Індекс 61103. Тираж 16 500.